

Maš tednik

kulturno - politično glasilo

Kronika

svetovnih in domačih dogodkov

Poštni urad Celovec 2 — Verlagspostamt Klagenfurt

Izhaja v Celovcu — Erscheinungsort Klagenfurt

LETO XIV. / STEVILKA 34

CELOVEC, DNE 20. AVGUSTA 1964

CENA 2.— SILINGA

Naša socialna rast

Naglo se spreminja zunanje lice naše ožje domovine. Asfaltirane ceste preprezajo doline, mogočne elektrarne lovijo moč tekoče Drave, tovarne nastajajo in zaposlujejo rastoče število ljudi, naše vasi zadobivajo povsem nov obraz. Tako silen je vpliv moderne dobe in njene industrializacije, da sega prav v zadnji kot naših naselij in da v korenini spreminja dosednji način življenja in dela.

Človek ima vtis, da je življenjski tempo hitrejši in igranje kot pred desetletji. Kot veter drvi mimo nas po cestah moderni motorizirani promet in z isto naglico hiti z njim tudi vse javno in zasebno življenje. Tudi rast ljudstva je v našem času pospešena. Kako raste narod, boste vprašali. Narod je živo telo in podvržen zakonom organskega življenja. Kot kaka roža je, ki se porodi kot grčava korenina v zemlji in požene bilje v dan in zrak, nato pa se razraste v liste in vejice in končno zacveti v kroni in odmre za življenje novega semena. Narod raste iz kmečkega ljudstva v delavski, obrtni, trgovski stan in končno v stanove prostih poklicev. Tako se razcveti in razraste narod kot drevo v višino in širino do svoje polnosti in zrelosti.

Moderni čas z vsemi silami pospešuje našo socialno rast. To se pravi, da se spreminja tudi obraz našega ljudstva iz leta v leto. Še nedavno so tvorili naš narod pretežno kmetje in še pred desetletji je bilo vse naše javno življenje osredotočeno na kmečki stan. Naše narodno-kulturno, — gospodarsko in politično življenje je slonelo na kmetu-korenini, iz kmečkih vrst so prihajali naši poslanci, združniki in prosvetni delavci.

Danes je slika našega ljudstva že bistveno druga: kmetje sicer še stojijo v prvi vrsti, poleg njih pa je dokajšnje število obrtnikov, delavcev, trgovcev, prostih poklicev. Raste število ne samo naše inteligence, marveč tudi uradnikov in nastavljenecv, delavcev in še samostojnih uslužnostnih stanov. Družboslovci imenujejo ta pojav, ki se ne izožuje samo na naše ljudstvo, socialno integracijo narodov.

Vzroki te pospešene narodne rasti so v industrializaciji moderne družbe, ki stoji v znamenju stroja in delitve dela. Kmetijstvo potrebuje samo še desetino ljudi od prej, ker skuša tekmovati z ostalimi gospodarskimi panogami s čim boljše mehanizacijo. Odvečni iščejo nove poklice. Velika je tudi vrsta onih malih posestnikov, ki vežejo svoje reducirano kmetijstvo s kakšno drugo zaposlitvijo bodisi kot delavci, obrtniki ali nastavljenci.

Ta socialna rast je podana sama po sebi. Vsak stoji enkrat pred vprašanjem svoje eksistence in se ravna pri izbiri svojega poklica po danih prilikah. Čim boljše je kdo prilike in čas zapopadel, tem lažja je njegova borba za vsakdanji kruh. Ta je postal trgovec in se je v svoji trgovini morda še specializiral, drugi se posveča tujskemu prometu ali gostinstvu, tretji je zidal pravcati hotel in nudi gostom sobe in prehrano, četrti je pridružil svoji obrti še trgovino z industrijskimi izdelki svoje stroke, peti je našel kot mali posestnik posej v večjem industrijskem podjetju.

Mladina pa je danes še na razpotju in bi dostikrat nujno potrebovala učitelja in vodnika, da bi življenjsko borbo začela s pogumom in uspehom. Posebno kočljiv je položaj naših deklet, ki so ponekod primorane v težkih poklicih iskati novega kruha in to prečesto v tujini. Problem zase je vprašanje naše študirajoče mladine srednjih in visokih šol, ki prečesto zgolj čustveno in zato prenapeto izbira šolo, fakulteto ali končni poklic.

S tem preidemo k naši zadnji misli: Vse

Pomoč Moskve Cipru?

Hruščev svari Turčijo in ostale države pred morebitno intervencijo z orožjem na Cipru

To nedeljo sta dva dogodka v zvezi s krizo na otoku Cipru pritegnila nase pozornost svetovne javnosti.

Kot znano se je posredovalec Združenih narodov v ciprski krizi finski diplomat Skari Toumioja (52) že nekaj dni mudil v Ženevi zaradi pogajanj z zastopniki vlad prizadetih držav v zvezi s Ciprom. Izdelanih je bilo tudi nekaj predlogov za rešitev krize. Že v nedeljo je nameraval odpotovati v Atene, Nikozijo in Ankaru in pristojnim vladam predložiti omenjene predloge.

Medtem pa se je iz Ženeve v nedeljo proti večeru razširila nerazveseljiva novica, da je Tuomioja dobil srčni napad in so ga takoj prepeljali v bolnico, kjer je bil že naslednji dan operiran. Na ta način se je seveda reševanje te nevarne ciprske krize nekoliko zataknilo. Ker najbrž ne bo tako hitro ozdravel, bo moral nekdo drugi prevzeti to kočljivo nalogo. Glavni tajnik OZN U Thant je v tork imenoval na to mesto vodjo evropskega oddelka Združenih narodov v Ženevi diplomata Spinelli-ja.

Druga prav tako malo razveseljiva novica pretekle nedelje pa je govor sovjetskega ministrskega predsednika Hruščeva. Na nekem novo urejenem kmetijskem področju

v Frunse je govoril tudi o ciprski krizi in njenem reševanju. Pri tem je ponovno svaril pred kakršno koli tujo intervencijo in obljubil ciprski vladi sovjetsko pomoč za slučaj, če bi se turške vojaške enote izkrcale na otoku. Taka intervencija bi po besedah Hruščeva „utegnila imeti nevarne posledice za mir“. Nato pa je zelo ostro napadel Severnoameriške države, češ da so one krive ciprske krize. Hkrati je pozval Veliko Britanijo, naj odpokliče svoje vojaške oddelke s Cipra.

Ob koncu svojega zolčnega govora se je ponovno lotil Turčije in ji zagrozil, da Sovjetska zveza nikakor ne more brezbrizna ostati spričo nevarnosti oboroženega spopada tako blizu njene južne meje.

Grška vlada je z neprikrito radostjo komaj čakala na podobno izjavo predsednika Hruščeva in jo je takoj nato z odobravanjem pozdravila ter je sovjetsko ponudbo označila „kot dragocen prispevek k ohranitvi miru“!

Na drugi strani pa je britansko zunanje ministrstvo opomnilo Sovjetsko zvezo na to, da je Varnostni svet ZN pozval vse države, naj se ne vmešavajo v ciprski spor.

Churchill je dal politiki slovo

Pred dnevi je za Winstona Churchilla, „velikega starega moža“ („Old Winnie“) britanske politike, prišel odločilen trenutek, ko je za stalno vzel slovo od politike.

Z zaključkom letošnjega poletnega zasedanja britanskega parlamenta („Spodnjega doma“) je bila zaključena devetinosemdesetletnemu politiku tako rekoč edinstvena pot javnega delovanja v politični zgodovini. Brez prestanka je Churchill namreč nepretrgano skozi 64 let nosil za svojim imenom preprosti začetnice „M. P.“ (Member of parliament — član parlamenta). On je bil vedno ponosen nanju in ni hotel sprejeti nobenega drugega višjega plemiškega naslova.

Churchillova pot in kariera se je začela l. 1900, ko je bil kot član konservativne stranke prvič izvoljen za poslanca in je prišel v parlament. L. 1906 je postal državni podtajnik in kot tak je bil v naslednjih dveh desetletjih na skoraj vseh važnih vladnih mestih. Vedno pa je ohranil svoje lastno prepričanje in je zato dvakrat prestopil iz Konservativne v Liberalno stranko. V tri-

naše narodne organizacije in ustanove — duhovne, kulturne, gospodarske, združne in javne —, so dolžne, da posvetijo sodobni socialni rasti našega ljudstva svojo veliko pažnjo. Prvič je treba videti velike nujnosti našega časa in drugič je treba za tem usmerjati vse naše narodno življenje. Treba je novega načina gledanja, razlaganja, učenja, govorjenja in udejstvovanja na prižnicah, v šolskih sobah, v strokovnih in gospodarskih tečajih, v zadrugah, v kulturnih in prosvetnih prireditvah, v pisanju naših listov, v govorjenju naših govornikov, v tolmačenju naših gospodarskih in socialnih teženj po naših politikih. Danes ne zadostuje pisati samo o umetnem gnoju in selekciji živine: tudi delavci bi radi poznali svoje pravice, naši obrtniki morajo iskati nasvetov in pomoči pri tujih organizacijah in ustanovah; uradniki javnega in zasebnega značaja morajo iskati pravne pomoči pri tujih in to često za drag denar. Kdo od nas ve, da so letos volitve v Delavsko in Obrtno zbornico in kije so zastopniki naših tozadevnih teženj?

Preznačilno je bilo že pri zadnjih občinskih volitvah, da so se naše skupine ponaj-

več izjavljale za Skupnost kmetov, delavcev in obrtnikov in tako naglasile, da se naši občinski in vaški zastopniki predobro zavedajo nove situacije. In zato naše centrale ne smejo spati in mirovati! Sicer jih utegne prehiteti novi čas in jih odriniti med staro šaro.

Posebno pozornost pa zahteva naša mladina. Treba se nam bo sprijazniti z dejstvom, da je poleg splošnega šolanja v ljudski, glavni in nižji srednji šoli vedno bolj potreben strokovni pouk. Izbranci naj gredo na visoke šole in naj se vračajo med nas kot duhovniki, zdravniki, pravniki, tehniki, ekonomski in filozofi. Mi pa potrebujemo tudi celo vrsto obrtnih mojstrov, uradnikov, nastavljenecv in nastavljenk, pomočnikov in pomočnic. Mi potrebujemo strokovnih delavcev in delavk, strokovnjakov v novo nastajajočih poklicih socialnega življenja. Saj postajata tudi naša država in dežela le eno samo veliko podjetje, kjer smo konec koncev vsi samo delojemalci z glavo in roko.

Zato poudarjamo še enkrat: več pažnje in pozornosti za socialne nujnosti našega časa in našega naroda!

Posvetitev nove cerkve v Selah

Prihodno nedeljo, dne 23. avgusta 1964, bo pri nas v Selah velika, izredna slovesnost: naš prevzvišeni nadpastir dr. Köstner bo posvetil novozgrajeno župnijsko cerkev.

Spored slovesnosti:

Ob 9. uri dopoldne prihod, sprejem in pozdrav prevz. g. škofa na novem trgu.

Nato bo slovesna posvetitev nove cerkve; po tej prva sv. maša v novi cerkvi, katero bo daroval prevzvišeni nadpastir. Med sv. mašo darovanje („ofer“) za novo cerkev.

Ob pol 3. uri popoldne bo na trgu pred cerkvijo pevsko-glasbeni koncert.

Na to izredno redko slovesnost ste vsi od blizu in daleč iskreno vabljeni.

Župnijski urad in Cerkevni odbor v Selah.

Papež bo obiskal Indijo

Udeležil se bo tudi zaključka letošnjega svetovnega evharističnega kongresa v Bombayju

Indijska katoliška poročevalska služba CNI je te dni objavila radostno novico, da bo na osebno povabilo indijskega državnega predsednika dr. Radhakrishnan-a papež Pavel VI. obiskal Indijo še letos.

Ta obisk svetega očeta bo skoraj gotovo v času, ko bo v drugem največjem in najvažnejšem indijskem mestu Bombay letošnji svetovni evharistični kongres, to je od 28. novembra do 6. decembra. Ta kongres, katerega se bo poleg številnih indijskih katoličanov in cerkvenih dostojanstvenikov udeležilo več kot 25.000 vernikov z vsega sveta, med njimi mnogo kardinalov, škofov in duhovnikov, bo dosedaj največja verska prireditev, kar jih je Azija doživela oz. videla.

Po poročilu iste katoliške poročevalske službe bo papež Pavel VI. v okviru svojega obiska v Indiji prispej 6. decembra na zaključne slovesnosti evharističnega kongresa v Bombayju.

Nov predsednik v Juž. Vietnamu

Vojaški revolucijski svet Južnega Vietnamu je v nedeljo zavrgel dosednji vladni sistem in je svojega predsednika in ministrskega predsednika generala Nguyen-a Khanh-a izvolil za državnega predsednika. Hkrati je ta revolucijski svet proglasil nekako novo začasno ustavo.

Po določilih te ustave ima revolucijski svet možnost, v teku enega meseca sestaviti novo poslansko zbornico iz imenovanih poslancev. Mesto min. predsednika je odpravljeno. Položaj novega drž. predsednika Khanh-a je nekoliko podoben onemu ZDA-prezidenta, le da ima Khanh še več pravic. Dosedanji vodja države general Doung Van Minh je tako rekoč izgubil vsako oblast. Na državno krmilo je prišel v novembru 1963, potem ko je napravil znani krvavi puč proti tedanjemu režimu pod vodstvom Ngo Dinh Diem-a.

NOV SOVJETSKI „SPUTNIK“

Pretekli petek so v Sovjetski zvezi izstrelili v vesolje še en „sputnik“, ki ima ime „Kozmos 37“. Opremljen je z različnimi znanstvenimi aparati, ki naj nadaljujejo z raziskovanjem kozmičnega prostora.

„Kozmos 37“ pride okoli Zemlje v 89,45 minutah, pri čemer se ji najbolj približa na 205 km, najbolj oddalji pa na 300 km. Poleg znanstvenih merilnih aparatov ima novi satelit tudi oddajno postajo (s frekvenco 19.995 mgh) in še več drugih priprav.

Politični teden

Po svetu . . .

CIPRSKIM TURKOM GROZI LAKOTA?

Na žalost moramo na prvem mestu — kot najvažnejšo zunanjepolitično zadevo — zopet obravnavati zelo resno ciprsko krizo, ki se zdi posebno tragična vprav te dni, ko otok praznuje (oz. naj bi v miru in radosti praznoval!) 4-letnico, odkar je postal samostojna demokratična republika.

Turško manjšino na otoku je prejšnji teden vznemirila in zaskrbelo zlasti novica, da ji hočejo ciprski Grki preprečiti vsak stik in vsako zvezo do morja. Na ta način bi bila onemogočena tudi glavna dobava živil, zlasti krušne moke, kar bi moglo postati usodepolno in še bolj zaostri že itak napeto stanje med obema ciprskima narodoma. V tej zvezi je zastopnik turške otoške manjšine podpredsednik ciprske vlade dr. Küstük konec tedna izjavil z veliko zaskrbljenostjo, „da je vprašanje le še nekaj dni, ko turški peki ne bodo več imeli moke zaradi blokade ciprskih Grkov. Mi smo hudi kruhojedci, mi potrebujemo kruha. Zato ne vem, kaj se lahko zgodi, če bodo ljudje začeli stradati. Prazen želodec ne more čakati, nekaj se mora preokreniti . . .!“ Dodal je, da je bil v tej zadevi poslan nujen poziv za posredovanje oz. pomoč na Združene narode (OZN) v New York in na Mednarodni Rdeči križ. Hkrati je pozval svetovno javnost, naj posreduje, da bodo ciprski Grki zopet odprli vodovode, ki so jih ponekod zaprli turški občanom, ki so tako že nekaj dni brez nujno potrebne vode.

Da bi bila kriza na Cipru čimprej in povoljno rešena, je Turčija pozvala Grčijo, naj bi tozadevna pogajanja začele Atene in Ankara neposredno med seboj. Grčija pa je ta dobronamerni poziv odklonila z utemeljitvijo, da naj spor uredijo zastopniki OZN. Ako pa bi tudi ta prizadevanja ostala brezuspešna, „ostane kot zadnji miroljubni izhod“, da se za rešitev zavzame glavna skupščina Združenih narodov.

V zadnjih dneh je glavni tajnik OZN U Thant naprosil zastopnike držav, ki že imajo svoje vojaške in ostale kontingente na Cipru, naj bi jih okrepile z novimi moštvji; kot poročajo, se je tozadevno obrnil tudi na avstrijskega zastopnika. Točasno je na Cipru okoli 6200 vojakov ZN iz devetih držav na Cipru, upoštevajoč pri tem tudi avstrijsko policijsko skupino.

RAZOČARANJE NAD MAKARIJEM

Svetovna demokratična javnost je vedno bolj razočarana nad ravnanjem in politiko ciprskih Grkov, še posebno pa nad njihovim voditeljem predsednikom Makarijem. Le malokdo namreč najde vsaj kolikor toliko opravičljivih razlogov za to, da je prišlo do spora med grško večino in turško manjšino na otoku, še manj pa za to, da je spor narasel v pravnici mednarodni kamen spornike, kateremu še danes — po krizi, ki traja že nad pol leta — še nihče ne vidi rešilnega izhoda. Izgleda, kot bi Ciper hotel imeti ves demokratični svet za norca, kajti kdo bi si kdaj mislil, da bo teh nekaj sto tisoč otočanov spravilo skoraj ves svet tako rekoč iz ravnotežja! Saj je pravcata ironija, da morajo vojaške enote OZN na Cipru prekrizanih rok gledati vse to barbarsko početje na otoku, ker po povelju ciprske vlade nimajo tako rekoč skoraj nobenih možnosti nastopiti v obrambo miru in se niti ne smejo gibati po otoku, kot bi se njim zdelo umestno. Zato ni čudno, da je tudi na račun OZN padlo v svetovni javnosti že mnogo pikrih opazk in bolj ali manj opravičenih protestov v zvezi z reševanjem ciprske krize in z „brezdelnostjo“ vojakov ZN na otoku.

Da bo mera razočaranja pretežne svetovne javnosti nad ciprsko vlado in predsednikom Makarijem še bolj polna, je te dni prišla za otoka vest, da je vlada, namesto da bi storila vse potrebne korake za doseg pomirjenja, zaprosila za vojaško pomoč Sovjetsko zvezo, Egipt in Sirijo. K sreči imata zadnji dve sami dovolj skrbi doma in denarju tudi ne „tišči“ preveč. Prav tako tudi ni preveč verjetno, da bi se Sovjetska zveza hotela izdatneje vmešati v ciprsko afero, če sklepamo po njenem zadržanju ob nedavni krizi v Severnem Vietnamu, zaradi katerega ji je Peking izrekel oster ukor, češ da ni niti pravočasno niti zadostno obsodila severnoameriških imperialistov.

POSREDOVANJE VSEGA SVETA

Naj omenimo še eno žalostno dejstvo, ki prav tako prikazuje ciprsko vlado v zelo dvomljivi luči, kakor malo ji je do resničnega doseženja pomiritve s turškimi soderžavljani na otoku: Že nekaj mesecev sem se številni najvidnejši državniki in politiki od skrajnega zahoda do skrajnega vzhoda prizadevajo s posredovanjem doseči rešitev ciprske krize (naj omenimo le nekatere najvidnejše: papež Pavel VI., ameriški predsednik Johnson, general de Gaulle, britanski min. predsednik Douglas-Home, predsednik Hruščev itd.) Vsi njihovi pozivi in prošnje so dosedaj naleteli pri ciprski vladi le na gluha ušesa. A kljub temu hočejo nekateri „rdeči pametnjakoviči“ vedeti in prikazati tudi ciprski spor in nemogočo dosego njegove pomiritve kot „delo in spletke zapadnih imperialistov in kolonialistov“! Smo radovedni, koliko „kalinov“ se bo še vlovilo na te njihove obrabljene limanice!

Majhen svetel žarek v ta žalostni ciprski mrak je ena izmed zadnjih izjav grške vlade, ki naj pokaže njeno stališče: izjavila je, da je sicer pripravljena braniti Ciper, hkrati pa je pozvala predsednika Makarija, naj ciprski Grki prenehajo s sovražnostmi. No, bomo videli, če bo vsaj ta poziv njihovih rojakov kaj zalegal! Upajmo!

POLOŽAJ V JUGOVZHODNI AZIJI

je po nedavnem ameriško-severnovietnamskem spopadu v zalivu Tonkin, o katerem smo poročali prejšnji teden, še vedno nejasen. Politični opazovalci v južnovietnamskem glavnem mestu Saigonu so mnenja, da ti ostri ameriški opozorilni napadi najbrž še ne bodo „spravili na kolena“ vietkongških komunističnih gverilcev in njihovih Pathet-Lao zavzevalcev v Laosu, dokler ne bodo tamkajšnje zapadno usmerjene vlade imele več zaslombe med lastnim narodom.

Zdi se, da je ta rešitev možna le na višji ravni, pri čemer bo uspeh tozadevnih severnoameriških naporov odvisen od zadržanja obeh velikih demokratičnih držav na jugu oz. vzhodu Azije: od Indije in Japonske. Obe se čutita ogroženi od sosedne komunistične Kitajske. Indija, ki prav te dni obhaja 17-letnico svoje samostojnosti (15. avgusta

1947), je v precej težavnem gospodarskem položaju in se čuti ogroženo po Kitajski. Zato je tudi bila nekako iz načelnih razlogov prisiljena obsoditi omenjeni severnoameriški svarilni napad na Severni Vietnam, čeprav dobro vé, da je vsaka slabitev komunistične Kitajske hkrati v njeno korist.

V podobnem položaju je tudi Japonska. Njena vlada je sicer odločno v zahodnem in ne v nevtralnem taboru, toda v nobeni drugi deželi ni tako zvano pacifistično gibanje (ki je skoraj popolnoma prokomunistično usmerjeno) tako močno kot na Japonskem. Vkljub temu da je kitajski prodor prvenstveno usmerjen proti jugu in ne proti vzhodu, se Japonska zaveda, da bi bila v slučaju kakega morebitnega spopada na jugu tudi ona nehoté potegnjena v ta spor. Zato se raje tudi ona zadrži bolj rezervirano.

Severnoamerikanci so torej zaenkrat le sami nase navezani. Proti koncu prejšnjega tedna se je položaj na Daljnem vzhodu nekoliko umiril. Peking je sicer ponovil krvoločne grožnje napada, vendar je vse to ostalo le na papirju. Izgleda, da se je „politika močne roke“ ameriškega predsednika Johnsona dobro uveljavila!

„KJER SE PREPIRATA DVA . . .“

V Kongu v srednji Afriki postaja položaj vedno bolj zapleten. Novi predsednik Moise Čombe si sicer močno prizadeva v deželi doseči pomirjenje in jo rešiti komunističnega nasilja in diktature, toda manjka ji enotnosti zaradi ljubosumnosti raznih plemenskih poglavarjev, ki le malo zupajo drug drugemu in bi tako rekoč vsak od njih rad prišel na vodilno mesto.

Komaj štiri dni potem, ko je prebivalstvo navdušeno pozdravilo predsednika Čombeja v Stanleyvillu, tretjem največjem kongoskem mestu, so ga že zasedli komunistični uporniki pod vodstvom Gostona Soumialot-a. Kot izgleda, prihaja komunistični upor deloma iz Brazzavilla, glavnega mesta bivšega francoskega Konga, in iz Alžira, ki je po vsem videzu ena od izhodiščnih točk rovarjenja komunistične Kitajske na afriških tleh. Če demokratični svet ne bo v najkrajšem času prišel predsedniku Čombeju na pomoč, obstaja nevarnost, da bo tudi Kong deležen „rdeče diktature“ in Peking se bo lahko vsemu svetu „v pest smejal“, saj bo zelo dobro odškodovan za poraz, ki ga je bil deležen v Indokini!

. . . in pri nas v Avstriji

PRORACUN ZA LETO 1965 NAJ BO REALEN!

Te dni je finančni minister dr. Schmitz ponovno obravnaval državni proračun za prihodnje leto, kateri dobiva vedno bolj določeno obliko. Med drugim je zaklical onim, ki hočejo uveljaviti svoje prekomerne zahteve in želje: „Proračun za leto 1965 nima mesta za iluzije!“

Po dosedanjih podatkih bodo izdatki dosegli „čedno“ vsoto — 64 do 65 milijard šilingov, za katere predvideva finančno ministrstvo kritje v verjetno približno enako velikih dohodkih. Kakih višjih izdatkov pa nikakor ne bo mogoče upoštevati, ker bi bilo s tem ogroženo proračunsko ravnotežje, kar bi zopet privedlo do notranjepolitične krize; poleg tega bi bilo skoraj nemogoče tak prekomerno povišani proračun zagovarjati pred davkoplačevalci.

VOLITVE V DELAVSKO ZBORNICO

ki bodo letos v jeseni po vsej državi, tudi precej „burijo“ politične duhove. Tokrat bomo imeli pet list in sicer: krščansko usmerjeni ÖAAB, deloma socialistični ÖGB, komunistično FGE (Frakcija delavske enotnosti), pripadnike FPÖ in eno nadstrankarsko skupino.

Vseh volilnih upravičencev, zaposlenih na Koroškem v obrti in industriji, je bilo leta 1961 112.668; letos jih bo nekaj tisoč več. Ko bodo v bližnji bodočnosti volilni imeniki že na vpogled, bo hkrati tudi možna pritožba oziroma reklamacija upravičencev, ki bi se ne bili vpisani.

SPREMEMBA ZAKONA O UPRAVNEM POSTOPKU

bo kot ena izmed prvih točk ob pričetku letošnjega jesenskega zasedanja avstrijskega parlamenta. Po novem predlogu bodo kazni za upravne prestopke zvišane od dosedanjih 400 šil. na 1000 šil. Ta vladni predlog ima namen, na ta način „zgorinjo mejo denarne kazni prilagoditi današnjemu denarnemu razmerju in vrednosti“. Tudi za „se-

denje“ bo treba več plačati. Dosedaj je kaznjena stal vsak dan zapora 20 šil., po novem predlogu pa 50 (skoraj toliko kot za dnevni penzion v kakem manjšem letovišču!)

POHVALA AVSTRIJSKEGA ZN-ODELKA NA CIPRU

V začetku avgusta je stalni vojaški svetovalec glavnega tajnika OZN U Thanta indijski general Richey nadzoroval vojaške in druge oddelke ZN na Cipru. Po svojem povratku v New York je o izvršenem nadzorstvu poročal tamkajšnjim diplomatskim zastopnikom prizadetih držav. Ob tej priliki se je posebno pohvalno izrazil o vzornem delovanju avstrijskega bolniškega oddelka, ki je med drugim n. pr. neko zapuščeno zaporniško taborišče spremenil v dobro urejeno in higienskim zahtevam odgovarjajočo bolnico.

OBRAMBNI MINISTER NA KOROŠKEM

Avstrijski minister za narodno obrambo dr. Prader se je v zadnjem času več dni mudil na službenem potovanju po Koroškem in pri tem pregledal več vojaških ustanov, vojašnic itd.

Ob tej priliki je priredil v Celovcu tiskovno konferenco z namenom, da nudi javnosti možnost, da se bolje seznanijo z različnimi perečimi problemi in vprašanji državne obrambe, vojaškega ustroja itd. V svojih izvajanjih je posebno osvetlil razne neopravičene napade in kritike na račun avstrijske vojske ter utemeljil nujnost 9-mesečnega vojaškega roka. Pri tem je s pikrim humorjem pripomnil: „Mi Avstrijci prednjačimo s svojim razorožitvenim rekordom — upoštevajoč sorazmerno najmanjši vojaški proračun in najkrajši obvezni vojaški službeni rok — pred vsemi državami. Na žalost nam na tej poti še nihče ni sledil!“

V Lienzu je oficirje in podoficirje vojašnice med drugim pozval: „Nekdanji kasarniški ton kot tudi nepotrebno šikaniranje ne spadata v avstrijsko vojsko. Vi ne vzga-

SLOVENC

doma in po svetu

Katoliški dan v Torontu

Vsako leto obe slovenski župniji v mestu Toronto v Kanadi prirejata „katoliški dan“ kot manifestacijo mladine, ki ob tej priložnosti javno izpove, da hoče biti zvesta veri svojih prednikov. Letos je bil ta dan v nedeljo, 5. julija.

Pri slovesni službi božji se je zbralo okoli 1500 rojakov. Slovesnost je polepšal zbor pod vodstvom č. g. Zrnca. Na sporedu so bile tudi športne tekme. Ostali program je bil zelo pester. Kot gost se je tega slavy udeležil tudi č. g. Kunstelj iz Anglije. Zaključek je bil ob velikem križu, ki so ga postali vili ob plavalnem bazenu.

Spominska kapelica v Clevelandu

Slovenci iz Clevelanda v Združenih ameriških državah so julija postavili na Slovenski pristani blizu mesta spominsko kapelico v spomin na slovenske žrtve druge svetovne vojne in komunistične revolucije. Ob tej priložnosti so se spomnili vseh deset-tisočev pobitih. Slavnostni govor je imel ameriški senator slovenskega porekla Frank Lausche. Začel ga je tako:

„Ne morem biti vesel, ker v domovini mojih staršev ne smejo zvoniti zvonovi za tistimi, ki so dali življenje za ohranitev svobode v boju s komunističnim nasiljem.“

Slovensko znanstveno delo prevedeno v ruščino

V marcu leta 1958 je umrl v Ljubljani profesor staroslovenskega jezika in primerjalne slovnice slovenskih jezikov dr. Rajko Nahtigal. Njegovo največje delo je knjiga „Slovenski jeziki“. V slovenski je izšlo dvakrat, pred dvema letoma je izšlo tudi v nemščini, sedaj pa v ruščini. Naslov knjige v ruščini je: „Slavjanske jeziki“.

Poroka rojakov v Avstraliji

List „Misli“, ki izhaja v Avstraliji, poroča, da se je tam poročila Marija Bašnik iz Rožeka z Dragom Gračnerjem iz Maribora.

550-letnica na Ptujski gori

Na Ptujski gori na Štajerskem so slovesno proslavili 550-letnico znamenite gotške in romarske cerkve. Na praznik, 15. avgusta, je v cerkvi maševal ljubljanski nadškof dr. Jože Pogačnik, naslednji dan, v nedeljo, pa mariborski škof dr. Maksimilijan Drževnik.

Iz primorske administrature

Ker je prevzel upravo jugoslovanskega dela tržiške in reške škofije sedaj prevz. g. škof dr. Jazek Jenko, je bil dosedanji administrator msgr. Albin Kjuder imenovan v priznanje za njegovo delo za prelata, apostolskega protonotarja. — 250 romarjev iz Idrije je poromalo na božjo pot k Novi štifti na Dolenjskem. Med potjo so se ustavili tudi v opatiji Stični. — Za arhivarja, notarja in osebnega tajnika novega g. škofa dr. Jenka je bil imenovan dosednji kaplan v Solkanu Metod Pirih. Imenovan je bil tudi tročlanski liturgični, glasbeni svet in svet za cerkveno umetnost v goriški apostolski administraturi. — V torek, 18. avgusta, je bilo na Mirenem gradu veliko ministrantsko romanje s skupnim obhajilom. Maševal je škof dr. Jenko.

Zbor „Gallus“ je delaven

V Argentini že vsa povojna leta uspešno deluje pevski zbor „Gallus“, ki je pod vodstvom pevovodje dr. Savellijem dosegel prav odlično kvaliteto. Letos praznuje petnajstletnico svojega obstoja, kakor smo že poročali, zato hočejo v tem jubilejnim letu svoje delovanje čimbolj razširiti. Kljub zaposlenosti in oddaljenosti članov imajo svoje redne pevske vaje ter pogosto javne nastope. Samo v zadnjem času je bilo več nastopov. Tako so povzdignili s svojim petjem slovesnost investiture g. prelata msgr. Novaka v mestu Ituzaingou, nato so nastopili dvakrat ob poročni slovesnosti ter na prvo nedeljo v avgustu v bolnišnici Alvear, kjer delujejo tudi slovenske sestre-usmiljenke. To delovanje zbora „Gallus“ je vsekakor zelo hvalevredno, saj mnogo pripomore k uveljavljanju slovenske skupnosti v Argentini.

Tudi v Avstraliji slovenska šola

Slovensko društvo v Sydneyju je ustanovilo dopisno šolo za pouk v slovensščini. Zanj se je priglasilo 50 otrok. Učenci te šole žive po vseh krajih širne Avstralije. V Sydneyju pa obstoji poleg te še le še slovenski tečaj „A. M. Slomšek“, katerega obiskuje lepo število otrok.

Koroški slovenski starši, posnemajte!

jate kakih vojaških najemnikov, temveč si nove iz vseh plasti našega naroda! Vi niste nastavljeni tu kot brezdušni poveljujoči stroji, temveč kot vzgojitelji ljudi! Zato mora biti vsako vaše povelje smiselno in izvedljivo . . .!“

Pevski zbor stoletnih starcev

V ozkem pasu ob Črnem morju žive najstarejši ljudje. — Zmerna hrana, mirno življenje ter dober zrak je pogoj za dolgo življenje.

Predstavite si pevski zbor 20 članov, katerih skupna starost znaša nad 2000 let. Priznati boste morali, da to ni tako enostavno, niti prav nič navadno.

Pred desetimi leti so starci iz abhaške vasi Tagiloni sklenili, da se na festivalu kulturno-prosvetnih društev predstavijo s svojim zborom. Pogoj za sprejem v zbor je bil dokaj nenavaden: član zboru ne sme biti mlajši od 100 let. In zares, že pred desetimi leti se je pred občinstvom pojavil nenavaden pevski zbor, ki je tedaj štel komaj 8 članov, vendar ni nihče od okteta štel manj kot sto let. Takšni so starci v Abhaziji.

Ko je Bog delil ljudem zemljo, je Abhazca po pomoti pozabil. Zato je užaljeni Abhazec stopil k njemu in ga vprašal, kaj bo z njim. Bog ga je pogledal, se ga usmili in da bi svojo napako popravil, mu je rekel: „Glej, tu boš živel. Ta kraj sem določil za te.“ In tako so se Abhazci znašli tam, kjer žive še danes. Tako pravi legenda. Na prostoru, ki meri nekaj več kot 8500 kv. km, se ob obali Črnega morja širi dežela Abhazija. Monje ji daje blago klimo, Kavkaško gorovje z večno belimi vrhovi pa jo ščiti pred hladnimi vetrovi. Ozki obmorski pas se blago vzpenja proti visokemu pogorju. Zaradi čistega zraka in obilice sonca je kraj zelo privlačen. Pravijo, da je vprav v tem treba iskati vzroke za to, da je življenje njegovih prebivalcev tako dolgo. Ko so pred nekaj leti podrobno proučili to področje, so ugotovili, da živi tu veliko ljudi, ki so nad 90 let stari. Ob tej priložnosti se niso zadovoljili le z izjavami posameznikov, pač pa so ugotavljali starost vsakega posameznika, hkrati pa nabirali podatke o delu, o načinu življenja, o življenjskih pogojih, skratka o celotnem pojavu, ki mu pravimo življenje. Pregledovali so tudi zdravstveno stanje prebivalstva in tudi kako se ti tako številni starci dejansko počutijo. Pri proučevanju podatkov se je pokazalo, da je med toliko starci največ žensk. V očajirskem okraju na pr. je 997 ljudi starih nad 90 let. Od tega je le 207 moških, ostale so ženske. V galskem okraju pa je 413 oseb z nad 90 let starosti. Od tega je le 77 moških.

Ugotavljanje starosti ni lahka zadeva.

Ponekod ni pisanih dokumentov. Drugje je spomin starca že zapustil. Ponekod so starci svoja leta prikrivali in se delali mlajše, drugod pa so starci ali starke izjavljali večjo starost, kot so jo dejansko imeli. Kako so ugotavljali starost, naj izpričajo sledeči primeri.

Ko so starko Matuo Simo Čičinovo vprašali, koliko je stara, je odgovorila: „Kdo to ve, ljudje pravijo, da mi je 105 let.“ Tedaj so jo vprašali: „Koliko ste bili stari, ko ste se omožili?“ „18 sem jih imela.“ Tega se je dobro spominjala. Prvega otroka je rodila dve leti pozneje. Vsega skupaj je imela 12 otrok. Prvi trije otroci so ji že umrli. Četrta je bil sin. Njegovi dokumenti so kazali, da je star 74 let. In tako ni bilo več težko ugotoviti, koliko let nosi starka na plečih.

Zanimiv je primer starca, ki je uporno odklanjal, da bi mu bilo 108 let, kot so kazali več ali manj uradni podatki. Uporno je vztrajal na tem, da ima le 95 let. Šele ko so mu rekli, da ima njegova hči že 81 let in da je zato nemogoče, da bi bil star komaj 95 let, je starec priznal, da je zares star 108 let. Hkrati pa je prosil, naj bi tega ne širili, ker da se namerava ponovno oženiti.

Včasih so se za ugotavljanje starosti zatekli k zgodovinskim dogodkom. V vasi Leselidze živi 117 let star Parmeno. Listin o njegovi starosti ni. Ker je vztrajal pri svoji starosti, so ga vprašali, po čem sklepa, da je dejansko tako star. Starec je povedal sledeče: „Vlastelin, katerega kmet sem bil, me je pri kvartanju z nekim svojim prijateljem zaigral. Slednji me je vzel s seboj. Na moj rojstni dan, ki je bil tudi rojstni dan njegove hčere, se je njegova hči poročila. Kot priložnostno darilo ji je poklonil mene za služabnika. Tako sem postal služabnik mlade gospe. Njej je bilo tedaj 20 let, jaz pa sem bil prav toliko star. Tega se prav dobro spominjam. Kmalu zatem je moja gospa odpotovala z možem v tujino. S seboj sta vzela tudi mene. Čez dve leti se jima je rodil sin. Ko mu je bilo 18 let, sta sklenila poslati sina v Petrograd v posebno šolo. Iz tega sklepam, da smo preživeli v tujini 20 let. Ko smo se vrnili, je bila moja gospa stara 40 let. Tega se dobro spominjam, ker je ob

svojem odhodu priredila svečan ples v čast svojemu 40. rojstnemu dnevu. V Petrograd pa smo se vrnili prav na dan, ko je bil umorjen car Aleksander II. Če izračunate, katerega leta je to bilo, boste točno ugotovili mojo starost.“ In starec je imel prav. Carja Aleksandra so umorili 1. marca 1881. Starec je bil tedaj star 40 let in danes jih ima 117.

Okoli 2200 oseb, ki so stari 100 let

Po uradnih podatkih živi v vsej Abhaziji okoli 2200 oseb, katerih starost se vrtili okoli sto let. Med najstarejše so šteli Nikolaja Šapkovskega, ki je umrl v svojem 151. letu starosti. O njem je pred dobrimi 30 leti pisal tudi Henry Barbusse, ki je obiskal ta kraj. Tedaj je bil Nikolaj Šapkovski star 140 let in še popolnoma krepak starec, ki je opravljal vsa domača dela, se kopal, jahal in veliko hodil.

Znan je tudi primer Tlabgana Kecma, katerega 132-letnico rojstva so vaščani pred petimi leti svečano proslavili. Dejansko so bili skoraj vsi vaščani njegovi sorodniki ali utemeljitelji vasi. Pri tem je treba posebej poudariti, da se je oženil, ko mu je bilo že 60 let. Kljub tolikšni starosti je imel 5 sinov in 2 hčeri. Štirje njegovi otroci so še danes živi. Vnukov ima 67, pravnukov pa nad 100. Leta 1947 je umrl starec Ašhange-

Sartre in njegove drame

Po zadnji vojni se je pojavila nova filozofija, ki so ji dali ime eksistencializem. V vojni se je človek boril za življenje, zato da obstoji, da preživi strašne dni. Ta borba za obstoj je navdihnila mislecem svojevrstno gledanje na svet, ki je dobilo svoj izraz v raznih spisih, literarnih delih, med drugim tudi v dramah. Eden od glasnikov eksistencializma je tudi francoski pisatelj Paul Sartre.

Sartre je pritegnil pozornost mnogih modernih literatov. Znana je predvsem njegova drama „Umazane roke“. V tej drami igrajo štirje komunisti Hugo, Hoederer in Olga ter Walter. Poleg tega nastopa tudi Hugova žena Jesika, mlada sentimentalna ženska brez globljega razumevanja o smislu življenja. Dejanje se vrši v deželi, ki so jo okupirali hitlerjanci med zadnjo vojno. Pričenja se osvobodilni boj, v katerem pa pridejo do izraza različna mišljenja in tudi svojevrstna miselnost.

Kakor je drama zanimiva in ima kot literarno delo svojo vrednost, pa je v luči krščanske morale brez vrednosti in škodljiva. Sartre je namreč brezbožec, ateist. Kjer pa ni Boga, tam tudi ni prave morale, pravega nauka, kako je treba živeti, če hoče biti srečen posamezni človek in družba. Sartre je sam izjavil letos marca, da — po njegovem — morala ni nič stalnega.

Še nekaj o glavi sv. Andreja

V 31. številki našega lista smo poročali, da je papež Pavel VI. napovedal, da bodo iz Rima vrnili grškemu mestu Patrasu glavo sv. Andreja. To se bo zgodilo ob koncu tretjega zasedanja vesoljnega cerkvenega zbora. Posebna delegacija tega pravoslavnega mesta bo relikvijo sprejela.

Pri tem moramo omeniti, da sloni odpor pravoslavni Grkov do katoličanov vse do današnjega dne na spominu, kako so „Franki“, to je zapadni katoličani v času križarskih vojn na vzhodu marsikaj pokradli in odnesli s seboj. Križarji so v bojih proti Turkom ustanovili na vzhodu svoje Latinsko cesarstvo. Ko je leta 1204 četrta križarska vojska osnovala to cesarstvo in zasedla bogato mesto Carigrad, ki ga dotlej ni noben sovražnik nikoli premagal, je bilo mesto izropano. Poleg raznih umetnin so potovale na Zapad tudi relikvije sv. Andreja, ki ga je Carigrad tako častil. Ostanke sv. Andreja so prenesli v Amalfi, kjer so jih položili v stolnici v prekrasno grobnico. Dobrih 50 let pozneje je prišla na Zapad tudi glava sv. Andreja. Knez Tomaž na Peloponezu se je uprl sultanu Mehmedu, nato pa pred njim zbežal. S seboj je odnesel relikvijo glave sv. Andreja, da bi je Turki ne onečastili. To relikvijo je, kot smo pisali taktat, sprejel papež Pij II. v Rimu. Vzhodnim kristjanom pa ni bilo všeč, da so njihove dragocenosti odnesli na Zapad. Oči-

ri Bžan. Bilo mu je 138 let. Pred kratkim pa je umrl Namsir Kiud, za čigar starost se ne ve točno, vendar računajo, da je bil najmanj 143 let star, dočim so mu drugi pripisovali celo 152 let. Danes je še vedno živih 11 starcev, ki so nad 120 let stari, toda število starcev med 90 in 100 leti starosti se stalno večja.

Zmerna hrana in mirno življenje

Za vse te starce je značilno, da delajo vse do zadnjih dni svojega življenja. Celo poskusi njihovih mlajših sorodnikov, da bi jih odvrnili od dela, ostajajo brez uspeha. Mnogi so mnenja, da bi takoj umrli, če bi ne smeli delati. Le redki so oni, ki so pripravljani na smrt. Nasprotno, vsi izražajo upanje, da bodo še dolgo živeli. 120-letni Mamperi Bardhu iz okolice Suhumija je znanstvenikom, ki so ga obiskali, rekel tole: „Vidite ostanke dreves?“ in pri tem pokazal na trhle šture. „To so ostanke najstarejših dreves. Preživel sem jih. Kot vidite, sadim sedaj mlado drevje in ko boste čez 50 let ponovno prišli k meni, vam bom povedal, kaj se je bilo medtem zgodilo.“

Proučevanja so pokazala, da se je večina starcev normalno hranila. Starci povečini niso pili, niti preobilno jedli. Živeli so normalno urejeno in mirno življenje. Pokazalo se je tudi, da je spolna sposobnost pri večini teh ljudi nenavadno dolga. Nasmir Kiud na primer je dočakal 149 let starosti. Na dan njegove smrti je njegova najmlajša hči praznovala 26. rojstni dan.

Ravna se, kakor pač kaže. Če razmere to zahtevajo, lahko lažeš. Sartrova morala je torej elastična morala, dinamična morala, če hočemo to povedati na moderen način. Sartrov junak Hoederer vzklika v drami: „Vsa sredstva so dobra, samo da so učinkovita!“ Sam priznava, da ima „umazane roke“.

Sartrova morala je torej komunistična morala. Družina, prijateljstvo, ljubezen, ideali in vse težnje človeka morajo po njegovem služiti „socialističnemu“ oziroma „komunističnemu humanizmu“. Namesto, da bi vodil tak humanizem do prave, svobodne osebnosti, vodi do nemorale, do nemoralnega nihilizma. Razumljivo je torej, zakaj je bila Cerkev prisiljena tako moralo obsoditi in je postavila vse Sartrove spise na „Index“, na seznam takih del, ki jih katoličan ne bo prebiral, še manj pa širil med druge ljudi. Saj je skrajno škodljivo, če bi pomagali brezbožcu vtihotapljati s predvajanjem njegovih dram strup nemorale med široke ljudske sloje.

Primereno je, da poudarimo, kakšno miselnost razširja Sartre, ker ga nekateri hvalijo. Slišimo govoriti tudi o „humanizmu“, ki je pa lahko zelo različen. Beseda „humanizem“ je dvoumna. Kristjani mislimo pod to besedo čisto nekaj drugega kot pa ateist Sartre in njegovi junaki v igri.

tali so zapadu, da je prišel k njim kragt. Ta mrznja je ostala še stoletja in stoletja. Še danes se vidi na primer v tem, da grška pravoslavna Cerkev doslej še ni hotela poslati na koncil svojih opazovavcev.

Pod tem vidikom je vrnitev glave sv. Andreja dogodek velikanskega pomena. Je znak sprave, ki jo Pavel VI. ponuja grški pravoslavni Cerkvi, ločeni od katoliške Cerkve že več kot tisoč let. Kakšen bo odgovor na to potezo resnične velikodušnosti?

Živahna aktivnost Svete stolice

V zadnjem času je opaziti živahno aktivnost Svete stolice z ozirom na odnose z različnimi državami. Sveta stolica teži za tem, kako bi z diplomatskimi dogovori olajšala versko delovanje v državah, ki delajo težave katoličanom.

Tako se je zvedelo, da se bo nekaj misijonarjev lahko vrnilo v Sudan, ki je pred časom izgnal vse katoliške misijonarje. Podobno je papež Pavel VI. po svojih zastopnikih naredil neki dogovor s Kubo, kamor se bo tudi lahko vrnilo nekaj pregnanih duhovnikov. Razgovori so v teku tudi med Sveto stolico in Madžarsko, kjer vlada komunizem. Sklenili bodo menda pogodbo, podobno konkordatu, ki bo uredila več spor-

Kratke kulturne vesti

RAZSTAVA DALMATINSKIH PEJSAŽEV

Galerija umetnin iz Splita in dubrovniška umetniška galerija sta priredili razstavo „Pejsaž v delih dalmatinskih slikarjev“. Na razstavi, ki bo odprta do konca avgusta, je prikazanih 21 del slikarjev iz obdobja od konca preteklega stoletja do današnjih dni.

RAZSTAVA SLIKARJA MUSICA

Te dni razstavlja slikar Musić svoje dalmatinske pejseže v Kölnu. Svoja najnovejša dela, ki so večinoma abstraktna, razstavlja v kölnski umetniški galeriji „Muzej Richarda Walrafa“.

MARIONETE BODO GOSTOVALE V ZDA

Salzburško marionetno gledališče bo od 17. decembra 1964 do 8. januarja 1965 gostovalo v New Yorku v okviru tamkajšnjega „Božičnega festivala“. V Town Hallu bodo salzburške marionete za odraslo publiko izvajale Mozartovo opero „Beg iz seraja“ ter Straussovo opereto „Netopir“, za mlado publiko pa dve pravljici lutkovni igri po motivih bratov Grimm.

MILOSKA VENERA SPET DOMA

Obiskovalci Louvra spet lahko občudujejo najslavnejši kip na svetu. Pred pet in pol meseci so Venero prenesli na Japonsko. Obiskalo jo je nad 1.700.000 obiskovalcev. V Louvru je kip že od 1820. leta.

NOVO O GOETHEJU IN SHAKESPEARU

Dunajski znanstvenik Heinrich Heusmann je med pripravami za disertacijo, za katero si je izbral študijo o Goethejevih režijah Shakespearovih del, odkril v weimarskem arhivu pomembne gledališko zgodovinske dokumente. Doslej so zgodovinarji poznali tri Goethejeve režijske knjige za Shakespearova dela, on pa je našel še naslednjih pet režijskih knjig (Goethe je skupno režiral enajst Shakespearovih dram), in pa več Goethejevih skic za različne uprizoritve. Nove režijske knjige, ki odkrivajo Goethejev režijski pristop k Shakespearovim dramam, so za „Romeo in Julijo“ (s številnimi Goethejevimi risbami), „Beneškega trgovca“, „Kralja Leara“, „Vihar“ in „Mnogo hrupa za nič“.

Kaj je to — PEN-klub?

Penklub je mednarodna organizacija književnikov. Ime je sestavljeno iz začetnih črk treh besed: poeti, esejisti, novelisti. Po ključju pomeni kratica PEN v angleščini pero. Z drugimi besedami bi lahko penklub označevali tudi ljudi peresa.

Penklub je bil ustanovljen leta 1922 v Angliji in njegov prvi predsednik je bil sloviti angleški pisatelj John Galsworthy.

Organizacija združuje danes več kakor 50 nacionalnih središč. Dela v okviru Organizacije združenih narodov za prosveto, znanost in kulturo — UNESCO. Ima osem podpredsednikov iz raznih držav. Njeni člani so znani in ugledni pisatelji, ki jih je organizacija prevzela od posameznih nacionalnih centrov.

Penklub nima aktivnega programa, toda določene zelo ostre pogoje moralnoidejne narave, ki jih morajo pisatelji izpolnjevati, da so člani te velike mednarodne književniške organizacije. Navdihneni morajo biti z občutkom vsesplošnega mednarodnega prijateljstva, ne smejo kazati rasne ali mednarodne mestrnosti, spoštovati morajo svobodo misli. Rasa, nacija, barva ali religija ne morejo biti ovira za članstvo v penklubu.

nih in težavnih vprašanj, čeprav ne vseh. Sedaj so še razgovori o medsebojnih diplomatskih zastopnikih. Kardinal Mindszenty bo menda lahko odšel v Rim, kjer bo potem ostal.

Nič še ni jasnega, kako daleč so prišli razgovori z zastopniki jugoslovanske komunistične vlade in Vatikanom. Pred leti je namreč vlada v Beogradu izgnala papeškega nuncija oziroma njegovega zastopnika. Verski in nabožni tisk sta v Jugoslaviji, posebno v Sloveniji, še vedno zelo omejena. Na Hrvaškem je v tem pogledu nekoliko svobodnejše ozračje. Uvoz slovenskih nabožnih listov in knjig iz tujine pa je prepovedan. Človek bi razumel, če bi prepovedali politične knjige in liste, ne pa verskih!

KAZAZE

(Najstarejša Korošica)

Izreden praznik je praznovala na Veliko Gospojnico Svarcova mati iz Kazaz, Marija Skok. Na ta praznik — njen god — je doživela 104 leta.

Kljub svoji visoki starosti, je še toliko čvrsta, da more brez očal brati in šivati. Čestitamo in ji želimo obilo zdravja.

ST. JANZ V ROŽU

(Poroka)

Na praznik Marijinega vnebovzvetja smo imeli v naši farni cerkvi lepo poročno slovesnost, ko sta **Weissova Krista** in **Alfred Krall** iz Šmihela v Podjuni sklenila zvezo svetega zakona. Bila je to prva poroka po novem obredu med sveto mašo.

Nevesta izhaja iz znane Weissove družine in je bila zvesta sodelavka pri Farni mladini in pri cerkvenem pevskem zboru. Po poklicu je mojster v ženskem krojaštvu, za življenje pa se je pripravila tudi v Gospodinjški šoli v St. Jakobu. Zenin je doma iz Bistrice pri Šmihelu ter je uradnik pri deželni upravi v Celovcu in je sin g. Kralla, nekdanjega občinskega tajnika v Šmihelu.

Pred poročni oltar so ju spremljali gostje iz Roža in Podjune, pri sveti maši pa ji je ubrano prepeval domači cerkveni zbor. Po svetem opraviilu so svatom pripravili slavje pri Tišlarjevih, kjer tokrat ni bilo godcev, a je vseeno bilo lepo in prijetno.

Mladima poročencema čestitamo in jima želimo mnogo božjega blagoslova in sreče!

SKOCIJAN

(Požar v župnišću)

Ne le župnijsko gospodarsko poslopje, marveč tudi farna cerkev in ostale stavbe v Skocijanu v Podjuni so bili v torek, 11. avgusta v nevarnosti, da jih uniči požar. V prvih popoldanskih urah je namreč nenadoma začelo goreti v gospodarskem posloju cerkvene nadarbine in silen ogenj je zajel veliko ostrešje in lesene dele poslopja. V največji nevarnosti je bil cerkveni zvonik, a gasilcem iz Dobrle vasi in okoliških vasi se je posrečilo nevaren požar lokalizirati in ko so prišli še gasilci iz Celovca, so pod vodstvom zastopnika okrajnega vodje gasilcev, g. Milklausa, začeli sistematično dušiti ogenj. Pravočasno so rešili tudi živino iz hleva in tako pripomogli, da ni prišlo do hujše katastrofe. Po prvih cenitvah je ogenj povzročil škodo v višini ca 300.000 šilingov, nastal pa je po nepreviđnosti otrok, ki so se tam igrali.

ST. JAKOB V ROŽU

(Redek jubilej)

Konec avgusta t. l. praznuje tridesetletnico slovesnih obljub naš rojak in kapucinški brat **Dominik Noč**.

Svojo mladostna leta je kot Nočev Peter preživel med nami; bil je med drugim več let pastir na Babi in navdušen prosvetni delavec, nakar se je odločil za samostansko življenje.

Trenutno deluje pri kapucinih v Dunajskem Novem mestu. Te dni se je podal na kratek oddih k nam na Koroško, pri čemer mu želimo, da si v svojem ljubljenem rojstnem kraju okrepi svoje moči in zdravje in se zadovoljnega počuti med nami.

K jubileju mu vsi iskreno čestitamo in mu želimo obilnega zdravja in božjega blagoslova.

Pri nas na Koroškem

Ministrantski dan v Šmihelu nad Pliberkom

V torek, 11. avgusta, je bil pri nas pravi otroški živ-zav. Nad 200 ministrantov je prišlo iz vseh far Južne Koroške, da so pri nas obhajali svoj ministrantski dan. Ti ministrantski dnevi se vršijo že vsa leta po vojni, enkrat v Rožu, drugič pa v Podjuni.

Ob pol 10. uri je bila v farni cerkvi skupna sveta maša, kjer so vsi „ministrirali“, to je v urejenem zboru molili in peli. G. župnik Čebulj, šmihelski domačin, je s svojimi ministranti daroval sveto mašo ter v nagovoru prikazal ministrantom lepo nalogo in poslanstvo mašnega strežnika. Po sveti maši je naš „uradni“ fotograf č. g. Zaletel vsa

množico ministrantov spravil v svoj aparat, nakar se je začelo izpraševanje ter tekmovanje za lepe nagrade. Na Mlakah pod Sv. Katarino je bila ta skušnja, ki je trajala do kosila, katerega je g. dekan pripravil na farovškem dvonišču.

Popoldne je g. Zaletel v Šerčerjevi dvorani kazal zanimive filme iz življenja mladih Kristusovih junakov, ob koncu pa je bila razdelitev nagrad onim, ki so se odlikovali v znanju ministrantske službe in predpisane snovi. Ker so bili ministrantje dobro pripravljene, ni bilo lahko izbrati najboljših, a ob koncu je vendar bilo mnogo zadovoljnih, ker je bilo pripravljenih veliko nagrad.

VABILO NA

pevsko-godalni koncert

v nedeljo, 23. avgusta, ob pol 3. popoldne na trgu pred novo cerkvijo v Selah.

Na sporedu je nastop zbora rožanskih fantov, tamburašev iz Roža in rajalne skupine iz Sel.

Iskreno vabljeni

BILČOVŠ — MOŠČENICA

(Izredni jubilej)

Brali smo v listih o mnogih jubilejih, ki jih drugod obhajajo in v raznih listih poročajo. Tudi pri nas smo obhajali pred kratkim jubilej in sicer 95-letnico **g. Aleksa Kropinika, pd. Svedrovega očeta na Moščenicah**. Zdrav in čil je obhajal svoj god in dobil od več strani čestitke, zato se ga hočemo tudi v našem listu spomniti in mu iz srca čestitati. Bog mu daj še mnogo zdravih in srečnih let.

Vse življenje je bil priden gospodar in družinski oče ne samo svoji hiši in družini, marveč tudi nam sosedom v najlepši zgled. Z veliko ljubeznijo in skrbjo je obdeloval svojo zemljo in poleg vsega dela še našel dosti časa za čebelice. Saj je daleč preko fare znan in skušen čebelar. Še sedaj v svoji visoki starosti jih sam oskrbuje in z veliko marljivostjo neguje. Čebele so njegovo veselje in pa pipa tobaka. Kaj je ves svet in vse bogastvo v primeri z njegovim „kraljestvom“! Z njim se tudi mi veselimo redkega jubileja in mu kličemo: „Bog Vas živi in ohrani zdravega in čvrstega še dolgo med nami!“

Slavljenec je prejel že številna odlikovanja. Naj mu Vsemogočni da še to odliko, da bo dosegel 100-letnico v krogu svojih dragih. Naš blagi, najstarejši in spoštovani občan in župljan bilčovske fare, „Bog Vas živi!“

BILČOVŠ

(Pogreb Tišlarjeve matere)

Že več let je bolehal dobra **Tišlarjeva mama, Marija Schellander** in vendar je prenašala bolezen vsa vdana v voljo božjo. S tem si je veliko zaslužila za srečno večnost. Pri blagi materi se je natančno izpolnila življenjska resnica, „kakršno življenje, takšna smrt.“ Vse njeno življenje je bilo povezano z Bogom in skrbjo za svojo družino. V hudem trpljenju na bolniški postelji je dozorevala za večnost. Saj je bila deležna največje milosti, da je sprejela malo pred smrtjo zakramente za umirajočo in tako dobro pripravljena zapustila svoje drage, da se bo pri Bogu veselila in dobila zasluženo plačilo. Rajna mati je umrla v 78. letu svoje starosti.

V torek, 11. avgusta, se je pri žalni hiši zbrala velika množica pogrebcev, da moli za dušni mir pokojne matere in jo spremlja na njeni zadnji poti na božjo njivo. Č. g. župnik so ob asistenci č. g. Safrana, nečaka pokojne matere, vodili kondukt. V farni cerkvi sta bili darovani dve sv. maši. Nato pa smo položili to, kar je bilo na materi umrljivega, v blagoslovljeno zemljo in sicer v grob, kjer že 19 let počiva njen mož

Lorenc Schellander. V lepih besedah so se ob odprtem grobu poslovili č. g. župnik od blage matere, ki je v svojem življenju tako ljubeče skrbelo za družino in vedno tudi našla čas za Boga in molitev. Zahvalili so se vsem številnim žalnim gostom ter pokojno priporočali v blag spomin pri molitvi in sv. daritvi. Pevski zbor se je pod vodstvom g. Foltija Kapusa poslovil od dobre matere v ganljivih žalostinkah na domu in na grobu.

Naj se spočije njeno utrujeno in skrbeče materino srce pri ljubljani domači cerkvi! Njena duša naj uživa večni mir in veselje pri Bogu! Tišlarjevi družini pa izrekamo iskreno sožalje!

ZA AKADEMSKI DOM „KOROTAN“

sta darovala:

Rev. Tone Dejak, Francija: 1044.— šil.; prof. Janez Sever, USA, 100.— dolarjev. Bog plačaj!

KOTMARA VES

(Veselje in žalost)

Preteklo nedeljo smo imeli veselo ženitovanje: **Rudolf Beguš, zidar, pd. Matjakov** in **Marija Hafner**, v gospodinjški šoli v St. Jakobu šolana gospodinja, pd. Andrejevčeva, oba marljiva cerkvena pevca in člana igralске skupine, sta si v farni cerkvi zaprisegla dosmrtno zvestobo. Poroča je bila s sv. mašo, med katero je prepeval cerkveni zbor Bogu in svatom v čast s tiho željo, da bi bila ženin in nevesta kakor dosedaj, še znaprej tako zanesljiva cerkvena pevca. Zelimo obema obilo blagoslova na skupno življenjsko pot. Naselila se bosta v novodograjenem Andrejevčevem domu, ki je dobil na Gospojnico cerkveni blagoslov, da bi prebivala v njem ljubezen, harmonija in sveti strah božji, da bi odmevala v njem še naprej slovenska govornica in „Bog daj“, tudi vesel otroški smeh!

Taisti dan je dobil cerkveni blagoslov tudi novodograjeni dom Primija in Marije Springer, roj. Stangler, ki sta si ga z veliko pridnostjo in lastnimi žuljavimi rokami nad Gostivnikom zgradila. Ljubo doma, kdor ga ima! Zelimo obema, da bi veliko lepih ur preživela v lastnem domu.

Na Gospojnico zjutraj je zapel dvakrat po kratkem presledku cingelj in naznanjal faranom obisk bele žene: umrli sta v zgodnjih jutranjih urah Masovnjakova in Gostivnikova mati, dve trpinkki. Bolehali sta že dalj časa in se ju je Marija na praznik svojega vnebovzvetja usmilila in ju vzela s seboj v nebesa. Sv. mašo zadušnico smo darovali za obe skupaj. Imeli sta obilno pogrebcev. Blagim materam želimo večni mir, sorodnikom pa naše sožalje!

TEČAJ ZA KONZERVIRANJE sadja, zelenjave, mesnin in jajc bo v Gospodinjški šoli v St. Jakobu v Rožu v dneh

od 3. do 5. septembra t. l.

Obraavnane bodo poleg starejših, predvsem tudi moderne metode konzerviranja, tako uporaba pečice električnega štedilnika pri konzerviranju in metoda zmrzovanja (Tiefkühltruhe). O obdelani snóvi bodo na razpolago tudi skripta.

Udeleženke prosimo, da prinesejo s seboj poleg pisalnih potrebščin delovne predpasnike.

Pristojbina za tečaj in oskrbo je 20.— šil. na dan.

Solske sestre

ZVEZA SLOVENSkih IZSELJENCEV

sporoča, da bo na željo svojih članov priredila

družabno srečanje

slovenskih izseljencev in žrtev nacističnega nasilja

Srečanje bo v nedeljo, dne 30. avgusta 1964, s pričetkom ob 15. uri v Breznikovem kampu ob Zablatniškem jezeru — Spodnje Vinare.

SKOFIČE OB JEZERU

Dolgo nič, pa sedaj kaj več. In še tokrat ne vemo, če bomo našli sprejemljiva ušesa. Tvarina je kočljiva, toda ne nevarna za urednika in naš časopis. Načel je neki drug časopis v zadnji nedeljski izdaji. Pisatelj članka Ka-Fe smo zelo hvaležni za ta dopis. Ne zato, ker smo tako prišli v „časopis“. Slika v tem je nam v sramoto. Časopis je šel od rok do rok in povzročil mnogo smeha in zabave. Je šaljiv, toda ne prikrije tac s krempļji. Za masko se skriva precej resnice in zbadljivosti na vse strani. Upamo, da bodo pristojna mesta — ki so bila doslej bolj ali manj gluha — segla občini pod pazduho in potem v zakladnico ... ne vedno samo govorniki o zanemarenih delih Koroške. Sklicevaje se na naše revne občine, so zadobili precejšnje podpore in čas je, da te dajo naprej. Naj nam pomagajo sezidati novo občinsko poslopje. Župnija upa, da bo potem podedovala občinsko poslopje, da bo dobila nazaj, kar se ji je svojčas odvzelo.

Ta članek v „Kl. Z.“ je šaljiv, a obenem objektivni. Pove, da se naša občina resno prizadeva splošno blagostanje pospešiti in gostom ustreči. Pa tudi občani so delavni, pridni — morda še preveč ... v svojo škodo ... Delo ob nedeljah in praznikih ne donese haska in koristi. Smo že na višku sezone in še vedno povsod napisi „Prosta stanovanja“. Izgleda, kot da bi se stvar obračala. „Ka-Fe“ je slabo naletel pri županu. Ta je bil v belem predpasniku in pripravljaj meso za južino. In se je zato tudi predstavil reporterju kot kuhar na Muti ... als Koch beim Bürgermeister. Tu se spominjamo podobnega dogodka, ki so ga doživeli naš župnik, ko so še drvarili pred leti na Turji. Delali so v goščavi „pragozda“ v hudi vročini, seve brez ovratnika-kolarja — se mi zdi, se mu pravi, samo v hlačah in škornjih. Pride mimo nabiralec gob ali črnic in vpraša župnika: Za koga pa delaš? In ta mu odgovori: Za škofijskega fajmoštra. Župnik je moral biti zelo potan in utrujen, da se mu je zasmilil in rekel: Ta „hu ...“ bi imel sam čas si napraviti drva. In nespoznani mu pravi: Sem mu že večkrat rekel, pa nič noče o tem slišati. Toda to samo tako zraven povedano, ker je beseda donesla in se tako lepo ujema.

Čeravno v šaljivi obliki, je vendar članek hotel zadeti v ranljivo peto Ahila — naše občine. Tako vsaj so pri nas sodili nekateri bralci. Tu pa moramo zavzeti pravično stališče in pripoznati, kar je priznanja vredno. Spotikuje se že nad imenom. Nismo si ga sami dali. Če bi pisali Skofiče - Schiefling ne bi bilo nobenega dvoma, bi ne bilo treba dostavljati „ob jezeru“. Toda do tega dostavka imamo vsi pravico, saj občina sega do jezera. Dejanjsko pa nosi ta dopis, da se nas ne zamenja z onim v Labotski dolini. To v pojasnilo!

Naša šola — 60 let stara — je bila že smrdljiva kalupa, je sedaj modernizirana, čeravno je že zopet premajhna postala. V jeseni bi morala imeti 6, ima pa samo 5 razredov. Da imamo lep vodovod izpod Turja se moramo tudi zahvaliti prizadeva-

(Dalje na 5. strani)

Nova cerkev v Selah

Pred tremi leti sem si ogledal mogočno stavbo farnega doma v surovem stanju. Slišal sem zdaj, da bo cerkev 23. avgusta posvečena in sem se napotil v Sele, da si jo ogledam in kaj več o njej poizvem.

Sivolasi selski župnik Alojzij Vauti je ravno sedel na vrtu ob mizi v senci pod hruško z rožnim vencem v roki.

„Ze vidim, da nisem prišel o pravem času. Ne bi Vas hotel motiti pri molitvi!“ sem hitel se opravičevati.

„Nič hudega, ker brevinja zaradi slabega vida ne morem, opravljam namesto njega rožni venec. In zdaj sem ravno z enim govtov. Kaj pa Vas je privedlo k meni?“

„Malo lastna radovednost, bolj pa želja, da bravcem „Našega tednika“ napišem kaj o naši cerkvi.“

„Saj sem že sam mislil na to. Je pa še boljše, da Vi prevzimate to delo in ga meni prihranite.“ „Torej ste me prišli intervjuvat, kakor časnikarji visoke politike! No, pa kar sprašujte!“

„Najprej: Zakaj ste Selani zgradili novo cerkev, ker jo že itak imate?“

„Seveda jo imamo in že dolgo. Listina v humberškem arhivu že omenja cerkev v Selah okoli leta 1260. Ta je morala biti zelo majhna, in tudi pozneje pozidana sedanja cerkev je premajhna. Od obhajilne mize je glavna ladja do stolpa samo 7 m dolga in 6 m široka. Vsa dolžina od glavnih vrat do zida za glavnim oltarjem znaša samo 15 m. Prizidana kapela z Notburginim oltarjem meri 4 m v globini in 5 m v dolžini. Za faro, ki šteje blizu 1.000 duš, res premajhna. Kadar je dober obisk cerkve, je vedno tesnoba. Otroci nimajo zadostnega prostora. Fantke postavimo okoli glavnega oltarja, deklice pa čepe pred Marijinim oltarjem, moški iz kapele ne vidijo na oltar in drugi se gnetejo na koru. Sedežev je premalo in klopi so tako ozke, da ne moreš v njih ne prav sedeti ne klečati. Neki gospod mi je šaljivo rekel: pri Vas pri spovedi ni treba vaših klopih, se dosti pokorijo. Zdaj razumete, da nam je bila prostorna, večja cerkev nujno potrebna!“

„Kdo pa je sprožil to misel zidati novo cerkev? Ali Vi?“

„Ne! Akoravno sem že dolgo tukaj, mi kaj takega ni prišlo v glavo. Smo bili pač navajeni te male cerkve in tesnobe v njej in smo mislili, da pač mora tako biti. Cerkev povečati nismo mogli, kakor se pripoveduje o Ribničanih, da so se s hrbiti vzpenjali v zidove, da bi jih potisnili narazen. Leta 1947 smo imeli škofovo vizitacijo in birmo. Takrat je bila gneča še posebno huda. Po vsaki vizitaciji dobi župnik rešitev, to je dopis, v katerem škof pismeno pohvali, kar je našel hvale vrednega, in graja, kar je pomanjkljivega in tudi naroči, kaj naj se izvede ali popravi. In v tisti rešitvi je bila tudi točka, naj se cerkev poveča najbolje na ta način, da se podaljša v smeri od severa proti jugu. Vendar se naša župna cerkev ne da na nobeno stran dobro povečati. Na vzhodni strani ni dovolj prostora, na zahodni to ovira stolp, proti jugu bi tičala v bregu, na severni strani pa je zemlja nasuta in ni temelja. To povečanje bi stalo ogromne vsote in pridobili bi le malo prostora. Stare stavbe preurejati je pa tudi nevarno, da se vse skupaj ne zruši. Tako se je rodila misel, staro cerkev ohraniti kakor je in posebej postaviti novo. Pa kje? Izven vasi na sončni strani blizu šole? Tam je močvirnato in bi bila od župnišča precej oddaljena. En načrt je bil, zgraditi nov farni dom in cerkev nad mežnarijo in čez del pokopališča. Končno smo od soseda Mažeja kupili malo zemljišče pod mežnarijo kot stavbni prostor.“

„Kdo Vam je naredil načrt za novi farni dom in cerkev?“

„Ne vem več, kdo nas je opozoril na arhitekta Janeza Oswalda. On je to stroko študiral v Gradcu, Ljubljani in nekje v Nemčiji. V Ljubljani je bil učenec slavnega mojstra Plečnika. Uveljavil se je na Koroškem z modernimi stavbami, kot n. pr. s hotelom Korotan v Sekiri, ljudsko šolo pri Božjem grobu in jugoslovanskim konzulatom v Celovcu. Na Slovenski gimnaziji poučuje risanje in deška ročna dela. Naše naročilo je z veseljem sprejel. Preštudiral je teren in se odločil, naj bosta farni dom in cerkev pod eno streho, farni dom spodaj, cerkev pa nad njim. Ker stavbni prostor visi, je spodaj farni dom za se in zgoraj cerkev enako z lastnimi dohodi.“

„V Selah ste itak že imeli svoj farni dom, zakaj ste hoteli novega?“

„Da, leta 1930 smo nad pritlično mežnarijo uredili dvorano in dve sobi in še v podstrešju dve. Dobrih 30 let je služil verskim in prosvetnim prireditvam. A streha je postala slaba, zidovi spodaj prhli. Glavni razlog, da smo ga odstranili pa je bil, da nastane tam lep trg pred novo cerkvijo.“

„Kdaj ste začeli z gradnjo?“

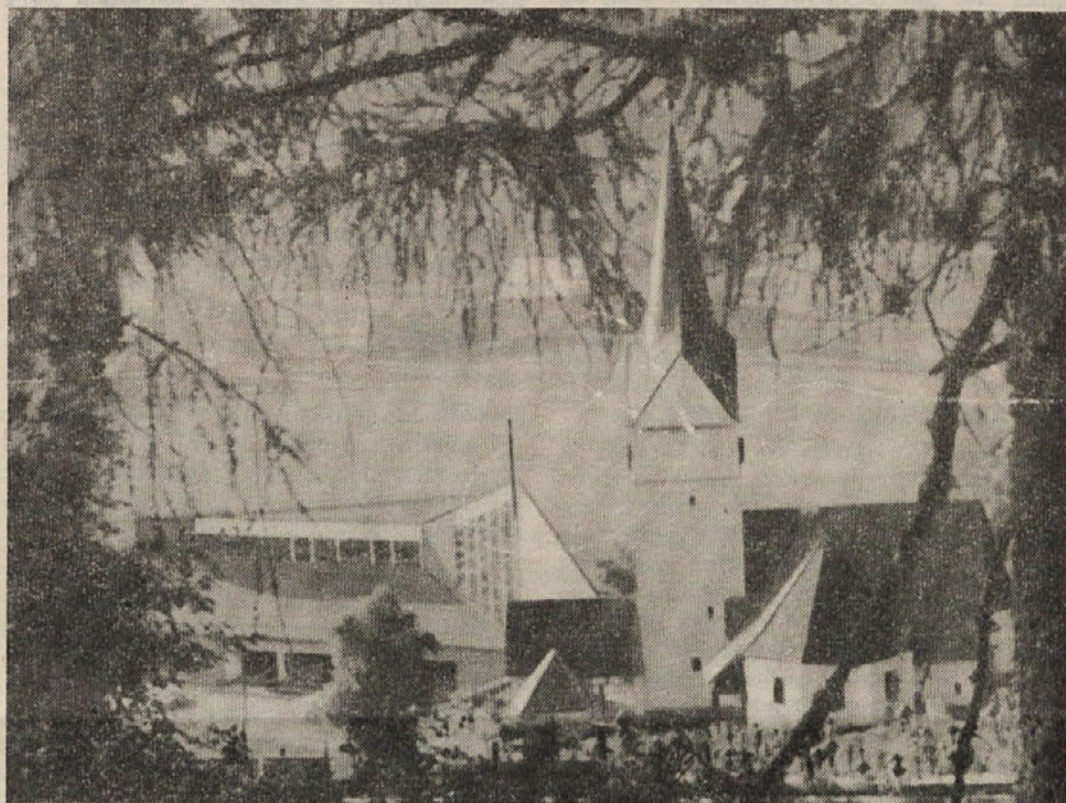
„Konec avgusta 1960. Gradnja je napredovala vsako leto, v kolikor so nam dopuščala denarna sredstva.“

„Koliko znašajo stroški gradnje?“

„To me pa preveč vprašate! Nimamo še sestavljenega obračuna. Sodim pa da okoli dva in pol milijona šilingov.“

„Kje ste pa dobili denar? Ste morda prodali les ali zemljišča?“

„O prodaji ni govora, saj niti cerkev niti nadarbina nima niti enega joha gozda. Večino denarja dobimo iz prostovoljnih darov

faranov. Pobiramo že od leta 1955 več ali manj vsak mesec. Iz malih darov nastanejo velike vsote. Mnogi farani so zelo požrtvovalni. Izpisujem iz nabiralnih blokov zneske v poseben zapisnik, da bom imel pregled, koliko so posamezne družine prispevale. Nisem še končal, rečem Vam pa, da sem naravnost ganjen, ko vidim, koliko so nekateri žrtvovali. Na primer na Borovnici je manjši posestnik, pd. Kuhel. Ta družina je darovala več metrov lesa in — pomislite — do sedaj že nad 28.000 šil. In takih je več. V splošnem moram reči, da je le malo takih, ki imajo za cerkev zaprte denarnice. Mnogo so farani tudi pomagali z materialom, delom in voznjo.“

„V Vaši fari imajo nekateri grofje in veleposestniki večino gozdov in zemljo. Gotovo so se Vam tudi ti izkazali z izdatnimi prispevki?“

„Tu se pa zelo motite! Edini Voigt na Kotu nam je brezplačno prepustil vse rdečkasto kamenje, s katerim je zunaj oblečen farni dom. Bogataši so na naše prošnje odgovorili s praznimi besedami ali celo z zafinkavanjem. Kadar kaj nabirate za dobre namene, se obračajte na skromne ženicerecentnice in na tiste, ki imajo žuljave roke. Ti Vam bodo radi in več dali kakor bogataši. Se vedno velja gospodov rek: „Lažje gre kamela skozi šivankino uho kakor bogatini v nebeško kraljestvo.“

„Ali ste od koga drugega dobili kako izdatnejšo pomoč?“

„Da, škofija nas je izdatno podprla.“

„Se nekaj, gospod župnik. Vaša nova cerkev ima nenavadno zunanjo obliko. Zakaj ni podobna drugim starim cerkvam, kakor smo jih vajeni?“

„Da, res, oblika je povsem drugačna. G. arhitekt je hotel ustvariti nekaj modernega. Zdaj ne gradijo hiš več po starem načinu, marveč povsod se gleda na praktičnost in mikavnost. Tudi za božje hiše naj to velja. Prednost nove cerkve je v tem, da je prostorna in ima skoro trikrat več sedežev kakor stara. Vsi lahko vidijo na oltar in tako sodelujejo pri sv. danitvi. Pozimi bo v njej toplo, ker jo bo grela centralna kurjava.“

„Pa sem vendar slišal kritike, tudi to, da taka moderna stavba ne spada v zakotno faro in da se ne sklada z okolico.“

„Tako, ali so lepe stavbe samo za mesta? In da se cerkev ne poda v to okolico. Kateri osel pa trdi to? Poglejte tukaj iz vrta na goro Setiče tam zgoraj, pod njo hrib Tribe in tu spodaj cerkev. Ali ne opazite, kako so linije vseh treh vzporedne? Kakva podobnost v oblikah! Košuta je dolga in zgoraj dolgo bela od snega. Ali ne vidite na cerkvi nekaj podobnega? Poglejte od Mažeja na staro in novo cerkev, v sredi med njima v ozadju mogočni Obir. Na levo zgoraj hribi in gore, na desni enako. Kako veličasten pogled! In kako tvorita obe cerkvi lepo enoto. Nova se s poviškom in križem nekako hrepenče steguje k stari, rekel bi, kakor odrasla hči k materi. Hudimana, naj imajo ljudje odprte oči za naravne lepote, pa ne bodo govorili takih bedastoč!“

„Zakaj pa nima stolpa, kakor druge cerkve?“

„Ker ga ne potrebujemo, saj par korakov od nje stoji stolp stare cerkve. Ko dobimo Kelag-ovo električno, bomo zvonjenje uredili na električni pogon. Mežnar bo v novi zakristiji pritisnil le na gumbe in zvonovi v zvoniku bodo zapeli.“

Klub slovenskih študentov na Dunaju naznanja, da bo priredil letos od 2. do 5. septembra v Kmetijski šoli v Podravljah STUDLSKI SEMINAR pod geslom:

„KOROSKI SLOVENC I V SAMOKRITIČNEM OGLEDALU“

Ta seminar je namenjen predvsem srečanju slovenskih koroških visokošolcev in vseh tistih, ki bodo v kratkem postali visokošolci.

Na sporedu so zelo zanimiva in aktualna predavanja in diskusije.

Predavanja so dostopna vsakomur.

Pri nas na Koroškem

(Nadaljevanje s 4. strani)

nju občine. Stanovanjske skrbi pa so pri nas prevzeli občani sami. Rastejo hiše kakor gobe po dežju — zunaj lije, zato pišem. — Kmalu bodo Škofiče postale velemesto, povezane v Vogom, Goričami, Suho, Ppračami. In celo Loga ves je v nevarnosti, da jo bomo pritegnili v naše območje. Vsak, kdor količkaj more, zida. Samo pijanci porabijo denar za kaj drugega. Krasna, tlakovana cesta vodi skozi vas in ima ob strani jarek, katerega včasih kljub lepi in dovolj močni razsvetljavi zamenjajo s posteljo. Kakor rečeno stanovanj imamo dovolj za goste. Kmetje pa pri nas vidno ginevajo. Imamo jih še par na vasi (6) in nekaj kajzarjev.

Posestnik „Kajžar“ je odpovedal in postali smo republika... gremo s trebuchom za kruhom. Zelenkanji, nič proti kmetu, oni ki so pod pokroviteljstvom rjavih prišli k nam, se z vso silo zaganjajo proti obstoječim razmeram.

Rajni Vidrih so rekli: „Imamo trde kosti, jih ne boste mogli zgristi.“ In tu hočemo naslednje samo nakazati. Dosedaj smo raje molčali, in molče sami nosili. Toda ker so eni taco s kremplji pokazali, pa stopimo tudi mi na plan. Slišali smo s pristojnega mesta, da namerava cerkvena oblast — poznamo se po „knofih“ — odpraviti na naši šoli dosedanji način verouka. S tem pa sami dokazujejo, da so celo v nasprotju s škofom, ki so ob priliki sv. birme letos našli v šoli vse v redu in izrekli svoje priznanje. Otroci so odgovarjali v obeh jezikih. Ti gospodje naj sami prej poskusijo v našem delu dežele delovati in potem bodo drugače govorili. In ne zastopali stališče privandravcev. Namesto, da bi te ljudi po-

IZŠLA JE DRUZINSKA PRATIKA ZA LETO 1965. PRESKRIBITE SI JO!

učili, da se morajo vživeti v dane razmere, pa jim dajejo še potuho. Slabi vzgojitelji! Šlo jim bo kot materi, ki je zagovarjala trdovratnega sina in čez par let morala priznati svojo onemoglost nasproti njemu.

To naj za enkrat zadostuje. To bodi jarek, po katerem se pri nas odtaka vsa nesnaga. Ne rabimo kanalizacije. Omeniti pa moramo, da je naša občina po večletnem prizadevanju dosegla, da so ementalarcesto preko Hodiš v Celovec vendar spravili v red. In tako grmijo sedaj trdo v noč, gor in dol po tej motorizirani cesti. Le dobro, da ne stanujemo ob cesti.

ST. VID V PODJUNI

Dne 6. avgusta je umrla po dolgi in mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti v 69. letu starosti **Roza Jarič, Rotarjeva** rejenka v **Pogrc̄ah**. Bila je v pravem pomenu besede „dekla Gospodova“, ki v svoji skromnosti in ponižnosti ni poznala drugega kot molitev, delo in tpipljenje. Nalagala si je še sama razne žrtve za spreobrnjenje grešnikov. Rada je prebirala naše liste in predvsem knjige Družbe sv. Mohorja. Pokopali smo jo 8. avgusta na farnem pokopališču.

11. avgusta je umrl, zadet od možganske kapi, 73-letni preužitkar in bivši posestnik znane in obširne Bajcarjeve kmetije v **Rikarji vasi, Matevž Weizer**. Z njim je legel v grob zadnji tega imena na kmetiji z nad 900-letno tradicijo. Bil je dober gospodar, dober in skrben oče svoji družini, dolgoletni mežnar podružnice sv. Andreja in blizu 50 let pevec pri moškem zboru društva „Danice“. Pokopali smo ga 13. avgusta ob obilni udeležbi pogrebcev in dveh duhovnikov.

Tudi on je bil mož molitve in dela ter nemomajno zaveden Slovenec. Slava njegovemu spominu! Rajnima želimo večni mir, preostalim žalujočim pa izrekamo naše toplo sožalje!

„Ali boste staro cerkev opustili?“

„Nikakor ne! Šeststo let bo stara, zato nam je častiljiva. Ostane tudi kot župna cerkev še zanaprej. Ko bomo mogli, jo bomo še prenovili. Rabili jo bomo še tudi zanaprej, posebno ob pogrebi in opravilih, novo pa ob nedeljah in pozimi.“

„Kateremu patronu bo posvečena nova cerkev?“

„Glavni oltar bo posvečen sv. Križu, na stranskem pa bo kraljevala Marija Pomočnica kristjanov.“

„Ali imate velike skrbi, g. župnik?“

„Pravzaprav nič preveč. Vse delo vodi in oskrbuje g. kaplan, jaz pa bolj zbiram denarna sredstva. In to me ne skrbi preveč. Priporočali smo gradnjo že od začetka sv. Jožefu. In on se nam res izkazuje kot graditelj cerkve. Ob strani glavnega oltarja bo stal njegov kip. Marija pa je tudi z njim vred naša Pomočnica, vanjo zaupamo.“

„Pa še zadnje vprašanje? Kako dolgo ste že dušni pastir v Selah?“

„Julija 1915 sem prišel sem, torej pred 49. leti. Udomačil sem se tu tako, da me nikdar ni mikalo kam drugam. Med Selani ostanem dokler me Bog pusti pri življenju, in med mrtvimi hočem počivati v duhovniškem grobu nekaterih prednikov.“

Vstal sem.

„Ali že odhajate? Pa pozdravite tiste, ki „Tednik“ pišejo in tiskajo!“

Poslovil sem se in odšel ogledovat cerkev in farni dom. M. K.

Izgrebalniki za krompir - Sadne stiskalnice
- Parilniki - Drobilniki za krmo - Dvo-
kolesa - Mopedi itd.

Johan Lomšek

TIHOJA 2, P. Dobrla ves — Eberndorf
Telefon 04237 246

Zahtevajte cenike! Ugodni plačilni pogoji!

Kulturno delo in zabava

Kulturno delo hoče gojiti kulturne vrednote, ki jih ima narod, in jih posredovati najširšim plastem ljudstva. V to delo skuša pritegniti zlasti mladino in jo navdušiti za to narodovo lastnino.

Kulturno življenje naroda se razteza na mnoga področja človekovega udejstvovanja in hoče dati svoj pečat. Tako se odraža kulturni vpliv v vsem privatnem in javnem udejstvovanju naroda, v njegovih resnih, žalostnih in veselih dogodkih.

Zato vidimo, da se udejstvujejo kulturne organizacije ob najrazličnejših prilikah življenja na fari, ko skušajo ljudem olepšati praznovanje praznikov in raznih slovesnosti, nuditi veselje in zabavo v dnevih predpusta, miklavževanja in poročnih slovesnosti, pa tudi ob žalostnih trenutkih pogrebov ali žalnih komemoracij.

Vsa kulturno delo pa zahteva mnogo nesebičnosti in žrtev. Vsakdo, ki se udejstvuje pri kulturnih organizacijah, ve, da delo za prosveto in kulturo zahteva od človeka, da ima smisel za kaj višjega, duhovnega. Le idealni, požrtvovalni človek najde dovolj časa in dovolj razumevanja za kulturne potrebe naroda in uvidi nujnost, da doprinaša svoj delež h kulturni rasti naroda.

Kot rečeno, se kulturno udejstvovanje razteza tudi na vesele dogodke v življenju ljudstva. Njena naloga je, da ljudstvu ne nudi samo pouka, marveč tudi zabave, kot je bilo napisano na mnogih zastorih podeželskih odrov. Toda tudi takšno kulturno delo — ljudstvu v zabavo — zahteva mnogo nesebičnega dela. Saj pripraviti dobro pustno zabavo ali uspešen družabni večer, ni stvar nekajurnega dela, marveč večtedenskih vaj in priprav.

Mnogokje tožijo, da mladina nima več smisla za kulturno delo. Ob vsaki žrtvi klonajo in se umaknejo, dočim so razna zabavišča stalno polna mladine. Po nočnih lokalih in barih se dolgo v noč zabavajo ob „musikboxu“. Tudi plesišča so prenapolnjena in to veseljačenje je osvojilo velik del mladine.

Izkušnja potrjuje, da mladina, ki išče le veseljačenje in svoj prosti čas zapravlja po barih, nima za kulturno delo nobenega veselja in razumevanja. Postali so sebični in se jim hoče samo užitek. Zrtvovanja za druge, za vzore vobče ne poznajo. Za kaj višjega, duhovnega, nimajo več smisla. Zato se ponavlja povsod, da mladine, katere se je polastila strast po veseljačenju, plesanju in ponočevanju, ni več mogoče pridobiti za višje ideale. Vse njihove misli in vse njih teženje se mudi le v nižavah čutnega uživanja. Nekdo je zapisal takole: „V vasi sta dva bara in dve plesni dvorani. Od tedaj pri nas kulturno delo spi. Namesto da bi mladina kupovala knjige in se izobraževala, pa kar dan za dnem rajajo in ponočujejo!“

ZA MLADINO IN PROSVETO

Ko bi bila vsaj dva . . .

Znana je Svetopolkova zgodba; včasih smo jo brali v šolski čitanki. Pa je prav poučna zlasti za današnje čase, ko pravijo, da je doba organizacije. Posameznik skoraj nič več ne pomeni; le tisti ima odločujočo besedo, kdor ima za seboj ljudi; čim več jih je, tem močnejši je.

Zgodba nam hoče nazorno pokazati, kar pravi stara rečenica: „V slogi je moč.“ Stari Svetopolk je bil na bolniški postelji. Čutil je, da se mu bližajo zadnje ure življenja. K sebi je poklical svoje tri sinove, da jim izroči vladarsko oblast. Tedaj ukaže, da mu naj prinesejo šop drobnih palic. Pred svojimi sinovi vzame ta šop palic v roke; skuša ves šop palic prelomiti, a tega ne zmore, ker so palice bile tesno med seboj povezane. Nato pa šop palic razveže in eno za drugo z lahkoto prelomi.

Sinovi so začudeno opazovali očetovo početje, a razumeli niso prav nič. Tedaj pa spregovori stari Svetopolk slovesno: „Sinovi, bili ste priča mojega dejanja. Hotel sem vam s tem pokazati nazorno mojo največjo prošnjo do vas. Zapuščam vam mo-

gočno kraljestvo; odslej mu vladajte vi. Da pa boste odstali slavni in mogočni, je prva vaša dolžnost, da ste trdno med seboj povezani v bratski slogi; zagotavljam vam, da boste nepremagljivi. Kakor hitro pa bi se med vas zajedla nesloga, ste obsojeni na propast. To sem vam hotel pokazati s šopom palic!“

Nam pač ne gre za moč kraljestev, pa vendar smo tudi postavljeni v življenjsko areno, kjer se bije hud boj zlasti za mladino. Kdor ima mladino, ta ima bodočnost! V komunističnih deželah se za stare ljudi skoro nič ne zmenijo; saj ti bodo kmalu šli . . . Vso propagando usmerjajo na mladino; tam ne štedijo ne z denarjem ne z ljudmi. Slabi katoličani bi bili, če bi tudi nam ne bila prva naloga skrb za mladino. Cerkev nas pogosto vzpodbuja k temu apostolskemu delu; posebno katoliški mladini velja ta glas cerkvenega vodstva.

Pri nekem razgovoru je mlad delavec prižgal, da mu je samemu v tovarni težko; potrj je rekel: „Ko bi bila vsaj dva!“

Iz filmskega sveta

AVSTRIJSKI FILM RESUJEJO

Ze nekaj let si prizadevajo v Avstriji, da bi pri nas prepričali krizo, ki jo preživlja film v zapadno-evropskih deželah. Če samo pomislimo, da je v zadnjih petih letih padlo število obiskovalcev kina v Avstriji od 20.5 na 13.1 milijon, potem že moramo govoriti o resni krizi avstrijskega filma. To je nagnilo deželno vladno na Nižjeavstrijskem, da je opozorila tamošnje župane na težek položaj kino-podjetij. Kot prva pomoč bi naj bilo znižanje davkov, ki jih morajo plačevati podjetja od prodanih vstopnic. Občine imajo namreč pravico znižati in celo odpraviti davčne dajatve za prireditve. Tako je n. pr. občina Mönichkirchen vobče oprostila kino-podjetja v svojem območju vsakega davka na zabavo.

SORAYA IMA SMOLO

Nekdanja perzijska vladarica se je, kot je znano, posvetila filmu in je že bila angažirana, da prevzame glavno vlogo v Dino Laurentisovem filmu „Trije obrazi žene“. Toda nastale so težave, kajti režiser Alber-

to Lattuada je odpovedal svoje sodelovanje pri snemanju tega filma. To je v kratkem že druga podobna smola nekdanje cesarice v kratkem obdobju, ko je bilo odpovedano snemanje filma „Skrivnost“.

EVROPSKI FILM PEŠA

Ne le kakovostno marveč tudi številčno evropski film vedno bolj hira, kar je posledica splošne filmske krize. To je bilo opaziti zlasti na italijanskem filmskem repertoarju minule sezone, ko so morali skoro pol leta predvajati le stare filme, ker novih ni bilo več. Saj so v minulem letu izdelali le okrog 70 novih filmov, dočim je v letih filmske konjunkturo v Italiji prišlo na platno letno do 200 novih filmov. Isto poročajo tudi iz Francije in zdi se, da francoski kino zaenkrat ne more naprej. Tako tudi v Nemčiji, Španiji in celo v Vzhodni Evropi kakovostno in številčno stanje ni mnogo boljše. Edino angleški film doslej še ni občutil filmske krize in je na trg postavil nekaj zelo dobrih filmov, ki so prinesli angleški kinematografiji solidne uspehe.

Otroški katiček

A. M. SLOMSEK:

Kaj mi je babica povedala?

Takrat, ko je bila moja babica še majhna, v naši vasi ni bilo prave šole. Le vaški krojač, ki je bil dvanajst let pri vojaki in je veliko sveta obhodil, je poučeval vaške otroke v branju, pisanju in računstvu. Sam ni kaj prida znal, pa tudi otrok ni veliko naučil. Imel je dolgo palico, ki je segala od mize pa prav v zadnji klop. Kdor ni pazil, ga je učitelj s palico udaril.

Plačevati pa so ga morali otroci sami. Moja babica mu je nesla vsak mesec po en goldinar, dvanajst jajc, 1 kg krompirja, moke, zabele in še drugih reči. Naučila pa se ni veliko. Danes komaj bere prav velike črke, pisati pa zna le slabo. Podpiše se prav nerodno.

V tako šolo jaz ne bi rad hodil.

Za smeh

Daljnoviden oče

Zgodilo se je v vlaku. Nek mladenič vpraša sopotnika, starejšega gospoda, koliko je ura.

„Pozanimajte se pri železničarju,“ mu odgovori sopotnik.

„Ali se vam zdi, da je to način, kako se odgovori na vprašanje sopotniku,“ se užaljeno huduje mladenič.

„Poslušajte“, mu odvrne starejši gospod. „Če vam prijazno odgovorim, boste takoj začeli pogovor z menoj. V pogovoru boste zvedeli, kje stanujem in vi mi boste rekli, da niste bili še nikoli na mojem stanovanju. Zato bi vas moral povabiti na kosilo. Pri meni bi spoznali hčerko, v katero bi se gotovo zaljubili in jo hoteli imeti za ženo. Vedite že sedaj, malopridnež, da ne bom nikoli dovolil, da se moja hči poroči z nekom, ki nima niti ure!“

Jaz pa vrtec bom kopala . . .

(Narodna)

Jaz pa vrtec bom kopala,
vanj bom drobne rožce sjala:
nageljček in rožmarin,
da bom golfala fante z njim.

Sopke rožic bom povila,
z njimi okna okrasila,
poleg pela pesmice,
prelepo, kakor ptičice.

RIKI-TIKI-TAVI

3

„Deček mi jo je zlomil s kamnom!“ je javkala Darzeejeva žena.

„Ze dobro! Mogoče ti bo nekoliko v tolažbo, ako pred svojo smrtjo slišiš, da bom s tistim dečkom že obračunala. Moj mož leži danes na smetišču, a preden se znoči, bo tudi tisti fant ležal mirno kakor on. Kaj pa ti pomaga, da skušaš ubežati? Saj te gotovo ujame! Trapa mala, poglej me!“

Darzeejeva žena je dobro vedela, da tega ne sme storiti, kajti ptica, ki pogleda kačo v oči, se tako prestraši, da se ne more premakniti z mesta. Tako je žalostno čivkajoč odfrfotala naprej in ni poletela od tal. Nagaina se je začela hitreje gibati.

Riki-tiki ju je slišal prihajati po stezi od hleva, pa je oddrevil proti koncu gredice za melone blizu zidu. Tam je v toplem gnezdu, prav pretanko skritem med melonami, našel petindvajset jajc v velikosti jajc malega bažanta (to je majhna kura), ki so imele belkasto kožo namesto lupine.

„Niti en dan prekmalu nisem prišel,“ je dejal, saj je pod tenko kožo razločno videl majhne zvite kobre, in je vedel, da more vsak od teh mladičev takoj usmrtiti človeka ali mongusa, kakor hitro se izleže. Zato je odgriznil vsakemu jajcu vrh, kakor je le mogel hitro, in je skrbno pazil, da je pri tem tudi strl mlade kobre. Od časa do časa je tudi prebrskal in premetel gnezdo, da se prepriča, ali ni katerega jajca zgrešil. Naposled so ostala samo še tri jajca in Riki-tiki se je že hehetal sam pri sebi, kar je slišal krič Darzeejeve žene:

„Riki-tiki! speljala sem Nagaino proti hiši, potem pa je mahoma krenila na verando in — jojmen! — pridi brž, vse hoče pomoriti!“

Riki-tiki je hitro zmečkal še dve jajci, odhitel po gredici za melone s tretjim jajcem v gobcu in tekel proti verandi, kakor hitro je le mogel dvigati noge. Tedy je bil z očetom in materjo na verandi pri zajtrku, a Riki-tiki je videl, da niso jedli. Sedeli so kakor pribiti in blede kot zid. Na slami poleg Tedyjevega stola je bila Nagaina tako zvrta v zvitek, da bi vsak hip lahko pičila Tedyja v boso nogo; z gornjim telesom se je zibala sem in tja in sikaje prepevala zmagoslavno pesem:

„Sin velikega moža, ki mi je ubil Naga,“ je sikala, „ostani mirno na svojem mestu! Nisem še pripravljena. Počakajte me malo! Popolnoma pri miru bodite vsi trije! Ako se kdo zgane, pičim, in če se ne zgane, tudi pičim. Oj, bedasti ljudje, ki ste mi ubili Naga!“

Tedy je upiral oči v očeta, in ta ni mogel drugega storiti, kakor da mu je zašepetal: „Popolnoma mirno sedi, Tedy! Niti zgeniti se ne smeš! Tedy, ostani pri miru!“

Tedaj je dospel Riki-tiki in zavpil: „Obrni se, Nagaina, obrni in bojuj se!“

„Vse ob svojem času,“ mu je odgovorila, ne da bi trenila z očmi. „Tako je poravnani račun s teboj. Poglej svoje prijatelje, Riki-tiki! Popolnoma mirni in blede so, tako jih je strah. Ne upajo se zganiti in ako se mi samo za en korak približaš, pičim!“

„Pojdi gledat svoja jajca,“ je viknil Riki-tiki, „tam v gredici za melone blizu zidu! Pojdi jih gledat, Nagaina!“

Velika kača se je malo ozrla in zagledala jajce na verandi. „Oj, daj ga meni,“ je rekla.

Riki-tiki je vzel jajce med svoje šape in oči so mu bile krvavordeče. „Koliko daš za kačino jajce? Za mlado kobro? Za mlado kraljevo kobro? Za poslednjo — zadnjo iz tvojega zaroda? Ostale že razjedajo mravlje tam v gredici za melone!“

Nagaina se je zasukala kakor blisk, pozabivši zaradi tega enega jajca vse drugo. Riki-tiki pa je videl, kako je Tedyjev oče iztegnil močno roko, zgrabil Tedyja za ramo in ga potegnil čez mizo na varno, da ga Nagaina ni mogla več doseči.

„Prevarjena! Ukanjena! Rik-ch-ck!“ se je hehetal Riki-tiki. „Deček je na varnem! Jaz — Jaz, jaz sem tisti, ki je sinoči ujel Naga za glavo v kopalnici.“ In začel je poskakovati, z vsemi štirimi hkrati, glavo pa blizu tal. Sicer me je metal sem in tja, a se me ni mogel otresti. Poginil je, preden ga je veliki mož razpihnil na dvoje! Jaz sem ga! Riki-tiki-ck-ck! Naprej, Nagaina! Naprej in bojuj se z menoj! Ne boš dolgo vdova!“

Nagaina je spoznala, da je izgubila ugodno priliko, da bi usmrtila Tedyja. Njeno jajce je še vedno ležalo med šapami Riki-tikija. „Daj mi jajce, Riki-tiki! Daj mi poslednje od svojih jajc, pa grem odtod in se ne vrnem več,“ je rekla in povesila oglavnico.

„Resnica, ti pojdeš odtod in se ne vrneš več, zakaj kmalu pojdeš za Nagom na sme-

tišče! Bojuj se, vdovica! Veliki mož je šel po puško! Bojuj se!“

Riki-tiki je skakal okoli Nagaine, vedno v toliki dalji, da ga ni mogla doseči, in male oči so mu gorele kakor žareče oglje. Nagaina se je vzravnala in udarila proti njemu. Riki-tiki je poskočil v zrak in nazaj. Kača je udarila zopet in zopet, a vselej ji je glava zamolklo udarila ob slamo na verandi. Naposled se je zvila v zvitek kakor pero v uri. Tedaj je Riki-tiki začel plesati krog nje, da bi ji prišel za hrbet, in Nagaina se je venomer sukala, da obdrži glavo obrnjeno proti njegovi glavi, tako, da je bilo slišati šušljanje njenega repa po slami, kakor bi veter pometal suho listje. Riki-tiki je pozabil na jajce. Ležalo je še vedno na verandi. Nagaina se mu je vedno bolj bližala in v trenutku, ko se je Riki-tiki hotel oddahnuti, ga je kakor blisk vzela v usta, krenila proti varandinim stopnicam in odhitela kakor puščica po stezi, Riki-tiki seveda za njo. Kadar je kobra na begu za svoje življenje, šviga kakor bič po konjskem vratu.

Riki-tiki se je zavedal, da jo mora ujeti, sicer bi se nadloge iznova pričele. Kača je drevila naravnost proti dolgi travi pri trnjevem grmu, kjer je Riki-tiki slišal Darzeejevo, ki je še vedno prepeval svojo nemumno pesem o zmagi. Toda njegova žena je bila bolj modra. Ko je videla prihajati Nagaino, je zletela z gnezda in frfotala okrog Nagainine glave. Da bi ji bil pomagal še Darzee, bi jo bila mogoče odvrnila v drugo smer; tako pa je Nagaina samo nagrnila oglavnico in drevila naprej. Vendar jo je v tem trenutku toliko zadržala, da jo je

P ∞ I ∞ S ∞ A ∞ N ∞ O B ∞ R ∞ A ∞ N ∞ J ∞ E

J. B.:

KOS KRUHA

Gospodar Grča je odprl oči, še oslepljene od lepih sanj, pa jih spet hitro zaprl, da bi še za trenutek zadržal topli občutek radosti in miru.

„Dobro ste spali! Nekaj lepega se vam je moralo sanjati!“ se je oglasila sestra strežnica, ki je že precej časa stala ob njegovi postelji.

„Da, lepe so bile sanje! Bil sem pri nas, doma! Po mejah sem hodil in opazoval božjo letino. Na daleč in široko je dišalo polje po svežem kruhu.“ je odgovoril Grča in se oddihoval za vsako besedo.

Vročje je mislil na svoj dom, na gospodarstvo, ki mu je že od mladih nog posvečal svoje življenje. Na svojo zemljo, ki je molče terjala skrb, ljubezen in vdanost. Vse to ji je Grča dajal z zvrhano mero, zemlja pa mu je radodarno odplačevala z bogastvom dobre letine, z rednim kruhom in zrnjem, ki se je v novi setvi pomnožilo in dajalo zopet kruh. Vse življenje se je Grča trdno opiral na svojo grudo. Iz tihih jutur, iz žgočih popoldnevov in spokojne tišine večernega nebesnega oboka je slišal glas božji in se učil človeške modrosti. Starosti se ni bal, ker je krepko preživel mlada in moška leta. Nepričakovano in nenadejano pa je prišla bolezen.

„Morate v mesto k operaciji. Tam vas bodo popravili, in spet boste junak.“ je tolažil zdravnik bolnika.

Zunaj, v veži, je povedal njegovi ženi, da je stvar resna. „Druge pomoči ni. Bodisi operacija, ki bo morda za nekaj časa pomagala, ali pa dolgo in mučno umiranje.“

Žena je po teh besedah omahnila kakor pod hudim udarcem. Toda bila je kmetica, trda in junaška. V sobo, kjer je ležal bolnik, je stopila vedrega in mirnega obraza.

„Odpeljeva se v mesto, oče. Čemu bi se po nepotrebnem mučil? Veš, kako so lani pomagali Šimnu, pa je bil, moj Bog, dosti slabši kakor ti!“ je rekla veselo ter pravičljivo perilo in obleko za na pot. Šele proti večeru je šla na vrt, se naslonila na jablano, ihtela in jokala.

„Ana, kje si?“ se je oglasilo skozi okno. „Že grem, samo vrata bom zaprl!“ je odgovorila, si obrisala oči ter se vrnila v sobo.

Pot v mesto je bila drugekrat vesel dogodek. Oba sta se je veselila. Tokrat Grčevka žena ni bila vesela, ampak moževе oči, ki so neprestano iskale na njenem obrazu, ji niso dopustile, da bi bila žalostna. Te oči! Dolgo so se poslavljale od sobe, dvorišča

in vrta. In ko sta se z ženo slednjič odpeljala z doma, je moral hlapec še dvakrat ustaviti. Enkrat nad vasjo, kjer se je Grča razgledal po lokah ob vodi in po gozdu, ki se je razprostiral zadaj za reko. Drugič ob polju, ki je zorano mirno počivalo pod bledehim sijem jesenskega sonca.

„Tudi jaz se grem odpočit, kakor ti! No, poženi, France, z bogom!“

Grči so usta nekoliko vztrepeta. Vse to se je zgodilo pred enim mesecem. Grčo so že operirali. Zdelo se je, da mu je odleglo, oči so se mu privadile gledati na belo steno. Grča si je pod priprtimi vekami slikal svoj dom: vedno bolj redke vrhove drevja, listje, ki je padalo v travo, ožgano od prve slane. Dalje pod okni so že počrnele, kostanj za skednjem bo gotovo kmalu gol. Krompir je pospravljen, samo še repo bo treba pobrati. „Še dobro, da se je bolezen oglasila na jesen, drugače bi imel glavo polno skrbi!“ si je mislil Grča in z nasmehom zakril svojo ljubezen in svoje hrepenenje po domu.

„Precej bi se odpeljal s teboj!“ je dejal ženi, ki ga je v nedeljo obiskala in se zvečer spet vračala domov.

„No, molči, molči! Prav kmalu boš zdrav, in potem pojdeva skupaj!“ ga je tolažila in z roko, ki ni bila vajena dobrikanja, pobožala po licu.

„Saj res, bom že počakal! Saj nisem otrok!“ se je nasmehal bolnik.

Grči se je tožilo. V duhu je meril razdaljo med mestom in domom. Za okni je hitelo življenje velikega mesta. Z vrta ni bilo več slišati mehkega šumenja listja niti korakov obiskovalcev. Le zdaj pa zdaj se je otožno oglasil siničin cik cik. Daleč, veliko ur hoda so ležale Grčeve njive, tihe in dremajoče po poletnem delu. Grča je začutil slabost v celem telesu. Srce mu je začelo počasneje biti. Z vlažno roko si je obrisal čelo in rekel na pol glasno in določeno: „Nič več jih ne bom videl!“

„Kaj bi si želeli?“ ga je vprašala sestra strežnica.

Grča jo je pogledal in je ni razumel. Čez nekaj časa je rekel: „Kos kruha!“

„Kruha? Ne smete ga še jesti. Lepo mlečno žemljico, golobčka in kompot vam bom prinesla!“ je ponujala sestra.

„Ne, kos kruha bi rad. Takšnega, kakor ga peče žena. Iz zrnja, iz moke mojih njiv!“ je trdovratno prosil bolnik.

„Dobro! Le nikar se ne razburjajte! Vpra-

Kotlar je ptič, ki ima glas, kakor bi s klavircem tolkel po bronastem loncu, in ker se venomer glasi, je postal mestni klicar po vseh indijskih vrtovih in oznanja vse novice vsakemu, kdor ga hoče poslušati. Ko je Riki-tiki stopal po stezi, je že slišal za seboj njegov glas: „Bom! Bom! Bom!“ s katerim je klical vse na „pozor!“ Zatem pa se je oglasil: — „Ding-dong-tok! Nag je mrtev — dong! Nagaina je mrtva — ding-dong-tok!“ Ob teh glasovih so zapeli vsi ptiči in vse žabe na vrtu so zaregljale, kajti Nag in Nagaina sta jedla žabe tako kot majhne ptičke.

Ko je Riki-tiki došel do hiše, so mu prišli nasproti Tedy, Tedyjeva mati, ki je bila še vsa blede, ker se je bila prej onesvestila, in Tedyjev oče, in so se vsi skoraj jokali od veselja.

Tisti večer se je zmagoviti Riki-tiki prav do sita navečerjal, potem pa je šel spat na Tedyjevi rami, kjer ga je še vedno našla Tedyjeva mati, ko ga je prišla pozno ponoči pogledat.

„Rešil je življenje nama in Tedyju,“ je rekla svojemu možu. „Samo pomisli, nam vsem je rešil življenje!“

Riki-tiki se je prebudil in skočil pokonci, ker imajo vsi mongusi rahlo spanje.

„Ej, vi ste,“ je dejal, ko je videl svoje prijatelje. „Kaj vam pa je zopet? Saj so kobre vse mrtve, če pa ne bi bile, nič ne de, saj sem jaz tukaj.“

Riki-tiki je že smel biti ponosen, vendar ni postal preveč ponosen. Oskrbnoval je tisti vrt, kakor ga mora oskrbovati vsak mongus, tako da se nikoli več ni upala nobena kobra približati hiši.

(Konec)

šala bom zdravnika in prinesla,“ je obljubila sestra.

Grča je zaspal in se v spanju nasmihal. Bil je doma, hodil po mejah na svojem polju, hodil od rana do večera, do noči, ko so zasvetile že prve zvezde na nebu. Prostrano polje je dišalo, dišalo po tistem najdražjem, brez česar ni življenja: po k r u h u.

„Vidite, izprosila sem za vas košček, pa niti mesten ni. Dobili smo hlebec od kmečke bolnice. Toda počasi, ne naenkrat!“ se je prijazno smehljala sestra in se sklanjala nad Grčo.

Bolnik je iztegnil shušano roko in koprne vzel košček kruha. Bil je tenak in bel kakor hostija, in Grča ga je pobožno pritisknil k ustom. Zaprl je oči.

„Ana, ali si tukaj? Ne veš, da sem spet doma? Pohiti, pohiti! Klasje že kar poka. Da spravimo žito v suhem pod streho!“

Pred očmi se je Grči prikazala draga domača pokrajina, večerni zvonovi so spokojno zvonili, in reka je šumela. Zmeraj bliže in čedalje močnejše. Rečna struja je potegnila Grčo s seboj in ga naglo odnalaša...

„Umril je,“ pravi sestra in nežno vzame Grči iz roke košček kmečkega kruha.

PODGRAJSKI:

NAŠE ROMANJE V Lurd

Pred kolodvorom v Beljaku že omnibusov več stoji, da romarje pelje k vlaku v Trst za v Lurd za teden dni.

Ko javljeni smo vsi prisotni in vsak nas najde v njih prostor, odpeljejo nas nikdar zmotni dol na tržiški kolodvor.

Začetna vožnja mim' Trbiža in mim' Višarj se vrši; kdor ne bi dost' imel drobiža, doma ostal modreje bi.

Že čaka vlak nas tu železni, ki naj v Lurd nas pelje tja, in romarji 'z vasi in mestni prihajajo že paroma.

Ko trinajst pulmanskih vagonov obsežni vlak zasedemo, pod varstvom svojih vseh patronov na dolgo pot odrinemo.

Vlak vozi hitro skoz' postaje, skoz' prvo, drugo le naprej, skoz' rodovitne laške kraje do ital'janske zemlje mej.

Pač skozi Videm in Milano prispemo v noč v Genovo, skoz' noč megleno vso prespano nas vlak privede v Monaco.

V Ventimiliji pa mejo prestopimo Italije, a v Nizzi zjutraj na odejo dospemo slavne Gallije.

Železni tir nas pelje dalje skoz' mesta južne Francije, takó nekako pa tri Kralje posnemamo — popotnike.

Vozeč se tu ob morskem bregu, prispemo zjutraj v lep Marséj, kjer vlak obstane v vsem obsegu, a, romar ti, pa kraj oglej!

Oddih je tukaj štiri ure, v cerkev Notre Dam' gre pot k sveti maši v sredi ture s svetim kruhom v blag dohod.

Popoldne je že ponedeljsko, že bliža vožnje cilj se nam, ko smo dosegli sveto selško, zajame svet nas Lurda hram.

Prijetno — grenka je pokora te vožnje sedemtridesetih ur, cilj naš ni morda kaka mora, je blagor src in dušnih kur.

Saj vodstvo nas je zmir vodilo po potih prave vernosti, ker v vlaku vse, e nas bodrilo po zvočniku k zbranosti.

Za smeh

V neki norišnici so imeli bolniki navado, da so se vsako jutro postavili v gosjem redu pred odprtino v ograjnem zidu. Nekaj časa je gledal prvi skozi odprtino, počem se je postavil spet zadaj v vrsto in čakal, da je prišel ponovno na vrsto. Za njim je isto storil drugi, tretji in tako vsi do zadnjega.

Upravnika norišnice je zanimalo, kaj vendar bolniki tako radovedno opazujejo. Pa se je postavil še on v vrsto in čakal. Ko je prišel do odprtine, je zagledal na oni strani zidu samo široko zeleno ravan, nič drugega. Že ga je oni za njim sunil. Upravnik se je umaknil in se spet postavil zadaj v vrsto. Ko je že štirikrat prišel do odprtine in nikoli videl nič posebnega, je vprašal onega od bolnikov: »Kaj vendar vi vidite? Jaz sem šel že štirikrat gledat, pa nisem videl ničesar.«

»Štirikrat?« mu je odgovoril bolnik. »Jaz hodim že deset let, pa nisem še ničesar videl.«

Tako je jutranje, večerne in rožensvenske vse prošnje primernočasno resno verne predmolilo nam redno vse.

Ko pa v sveti Lurd dospemo na večer dneva drugega, poklonit se Mariji gremo v svetišče kraja slavnega.

Že kmalu svoje bivališče nakažejo nam vsakemu, kjer dano je ne le nočišče, gostišče tudi romarju.

Tu bivamo vse štiri dneve z mnogimi pobožnostmi, oskrbljeni, da nismo reve tako med lurškimi ljudmi.

Lurd, mesto, srednje vel'ko selo, je manjše še kot naš Beljak, ob reki Gav' ležeče, zrelo, nobeden kraj mu ni enak.

Ob jutrih smo k mašam zbrani v lurški grandbaziliki oziroma ob lurški jami k bogoslužju, pridigi.

Bazilika je stavba nova, ni stara sedaj še sto let, predeljena na tri do krova, edinstvena za celi svet.

Največja, najbolj slavna talna je ona petnajst' skrivnosti, enako š'roka kakor daljna z darilniki petnajstimi.

Nad njo je gotično svetišče s petnajstimi kapel'cami, med njima skrivnostno molišče, podobnega na zemlji ni.

Kjer se Marija razodela Bernardki je v skali tu, tam soha Majke božje bela stoji v radost romarju.

Pod to pa vzvišeno duplino Marijinih prikazni vseh, pa večjo vidimo votlino na skale dnu na zemskih tleh.

Okajena od sveč številnih, povešena z bergljami v blag spomin dejanj zdravilnih izvršenih nad kruljevci.

Dan sleherni so maše svete na prostem pod skalovjem tem, propovedi na verne vnete prispele 'z raznih krajev sem.

In voda čudežna, zdravilna, ki 'z lurške skale še zdaj vré, na vse strani se ta pošilja in vsak s seboj še jemlje je.

(Dalje prihodnjič)

Pred velikimi dogodki v Tokiu

Ko smo prisostvovali zaključni prireditvi olimpijskih iger v Rimu leta 1960, se je pojavila velika tabla z napisom: „Na svidenje v Tokiu leta 1964!“

In že smo pred vrati teh iger, saj nas niti dva meseca več ne ločita od njih. Te igre bodo po vsej priliki največje in zlasti po uspehih najimpozantnejše, kar jih do zdaj pozna športni svet.

Samo malo pogledjmo nazaj v to kratko štiriletno dobo in skoraj ne bomo mogli verjeti, kaj vse se je dogodilo v tem času na športnem polju! Kolikokrat so se športni poročevalci zmotili, ko so v svojih dopisih svetu oznanjali, da so te ali one športne pamože dosegle vrhunec, preko katerega ne bo mogel noben športnik! In kaj se je zgodilo? Skoraj bi smeli trditi, da so današnji športniki s svojimi uspehi postavili vse na glavo; da, največji optimisti ne bi mogli verjeti, da se je kaj takega sploh moglo zgoditi. In se je in se še bo, ker se sodobni športniki dejansko držijo gesla modernih olimpijskih iger: „Citius, altius, fortius!“ (hitreje, višje, močnejše).

Pa ne samo športni uspehi, temveč tudi športne naprave, ki jih gradé za sodobne olimpijske igre, so nekaj edinstvenega. Če športne palače nastajajo v Tokiu, veliki, leprasti stadioni pričajo o podjetnosti prirediteljev in še polno je drugih naprav, ki so jih ravno za olimpijske igre zgradili, da ne govorim o modernih cestah, ki so jih zgradili v smeri velikih stadionov. Vsak prireditelj hoče prekašati v tem pogledu svojega prednika, to je prireditelja zadnjih olimpijskih iger. In je v tem pogledu prav ista tekma kakor na športnem polju, kjer se hočejo zminiti vsi na prednja mesta. Ob tej priliki se spomnim priprav za olimpijske igre leta 1936 v Berlinu. Ko so tedaj prireditelji predložili Hitlerju načrte športnih naprav, jih je le-ta prečrtal, rekoč: „Hočem, da bo berlinska olimpiada veličastnejša.“

Lahka atletika igra pri vsakokratnih olimpijskih igrah glavno vlogo in jo tudi imenujejo kraljico športov. Kaj se je ravno v tej športni panogi doseglo v zadnjih letih, torej po zadnji olimpiadi, je brez vsakega pretiravanja res nekaj edinstvenega. Med najvažnejša srečanja moramo vsakakor prišteti dvoboje med Ameriko in Rusijo. Vsako tako tekmovanje moremo smatrati za svetovni dogodek prvega reda in to ne samo na športnem polju. Pred nedavnim sta se spoprijela ta nasprotnika v Los Angelesu v Sev. Ameriki, kjer so Rusi podlegli Amerikancem. Ruske atletinje so bile za spoznanje pred ameriškimimi, toda v celotnem uspehu so bili Amerikanci prvi. In

kakršne izredne uspehe so dosegli na tem tekmovanju! Sedaj si pa predstavljajmo, kaj vse smemo pričakovati v Tokiu, ko bo zbran ves športni svet: rezultate, kakršnih pred leti nihče ne bi pričakoval. Da bo še bolj jasno, kako velikanski napredek je bil dosežen na športnem polju, naj navedem samo par rezultatov iz lahke atletike na prvi moderni olimpiadi leta 1896 v Atenah:

100 m je pretekel Amerikanec Burke v času 12 sekund (zlata kolajna). Na 400 m je zmagal isti s časom 54,2 sek. V skoku v daljavo je skočil prvi 6,35 m za zlato kolajno. Disk je zalučal Amerikanec Garrett 29,15 m itd. Sedaj pa primerjajte te rezultate z današnjimi! Če bi tedanjim prvakom

Koroški velesejem zaključen

VISOKI OBISKI

Kot vsako leto, tako tudi letos marsikateri politik ali gospodarski strokovnjak ni utegnil priti k otvoritvi 13. Avstrijskega oz. Koroškega velesejma. Zato ta ali oni zamujeno nadoknadi med velesejmom.

V torek, 11. avgusta, si je ogledal velesejem bivši zvezni kancler, sedaj nižjeavstrijski deželni glavar dr. ing. Leopold Figl, ki se je nad dve uri mudil na razstavišču in se je zelo pohvalno izrazil o ureditvi 13. Avstrijskega lesnega velesejma. Poudaril je velik napredek, katerega posebno on lahko oceni, ker je obiskal vsak Koroški velesejem — od prvega, še zelo primitivnega leta 1947.

Isti dan si je ogledal velesejem tudi državni tajnik v ministrstvu za trgovino in obnovo Ed. Weikhart, in to že drugič. Bil je prijetno presenečen nad ureditvijo velesejma in je pohvalil njegovo vodstvo.

Tudi romanski minister za gozdarstvo dipl. ing. Mihael Suder, ki se mudi v Avstriji na povabilo avstrijskega ministra za kmetijstvo dr. Schleinzerja, si je z zanimanjem

z zlatimi kolajnami kdo povedal, da bodo športniki čez dobrih 60 let tako hitro tekli, tako visoko in daleč skakali in tako daleč metali disk, kroglo in kopje, kar se dejansko dogaja, jih ne bi smatrali za normalne.

Pa tudi v drugih športnih panogah je zaznamovati velikanski napredek, ne glede na to, da imamo dandanes neprimerno več športov kakor nekdanj. To velja zlasti za nekatere športne igre, kjer je zaznamovati tak napredek, da človek misli, da sanja.

Končno naj omenim še telovadbo, ki spada med najstarejše športne panoge. Tega, kar danes telovadkinje delajo, pred desetletji niti moški niso zmogli. Na moško telovadbo, ki so jo svetovni prvaki pritirali na tako visoko stopnjo, se bom pa ob priliki še povrnil.

Ivo Kermavner

ogledoval zlasti lesni del velesejma in se je zelo laskavo izrazil o njem, češ da še na nobenem podobnem velesejmu ni videl tako popolnega lesnega oddelka kot tu v Celovcu.

Med tednom sta velesejem obiskala ministra za državno obrambo dr. Prader in za notranje zadeve Fr. Olah. V petek si ga je podrobneje ogledal deželni glavar Ferdinand Wedenig, ki se je šele te dni vrnil z dopusta in torej ni mogel prisostvovati otvoritvi velesejma.

ZAKLJUČEK VELESEJMA

Preteklo nedeljo so se zopet za eno leto zaprla vrata 13. Avstrijskega in Koroškega velesejma. Vkljub deloma slabemu vremenu je bil obisk rekorden: vseh obiskovalcev je bilo 301.212.

Kot običajno je velesejmska uprava tudi letos nagradila ob majhni proslavi 250.000. obiskovalca (Hedwig Unterkirchner iz Judenburga) kot tudi naslednja dva. Kot običajno, so skoraj vsi razstavljalci letos pred odhodom rezervirali prostor za prihodnje leto, ko bo 14. Avstrijski lesni velesejem.

Nov recept za shujšanje

Zajedalci v tabletah

Italijansko zdravstveno ministrstvo se že nekaj let v sodelovanju s policijo trudi, da bi odkrilo sled tihotapske mreže, ki pod roko prodaja uvoženo — trakuljo. Ta parazit uporabljajo operne pevke in pevci ter žene bogatašev za shujševalno sredstvo. Profesor Luigi de Santis iz rimskega oddelka za zdravstvo trdi, da je za 65 odstotkov hitrih shujševalnih kur zaslužna trakulja, katere uporabo ministrstvo za zdravje v te namene ne dovoljuje, razen v izjemnih primerih, kadar jo predpišejo zdravniki.

Sledovi „tihotapske trakulje“, kot jo v Rimu imenujejo, vodijo v Pariz, kjer sta dva zdravnika in en kemik že davno pričeli gojiti trakuljo v laboratoriju. Izolirali so zametek trakulje iz svinje in iznašli posebno metodo, da ga obdržijo pri življenju v posebni raztopini. Ker pa ta zametek ne more živeti dalj časa od petnajst ur izven črevesja, je potrebno vnaprej natančno vedeti, kdó bo uporabil trakuljo in kako mu jo bodo dostavili. Navadno pošljejo trakuljo z avionom, da pa pacienti zametek lažje po-

žrejo, ga obložijo z osladkano plastjo (modre barve za gospode in rožnate za dame). S tableto pride tudi majhen prospekt, ki predlaga pacientu, naj popije tableto s šampanjcem. Če je stiska za čas, je treba popiti tableto že na samem letališču z nekaj požirkov vode.

Brž ko prispe v črevesje, prične trakulja svoje delo v škodo oziroma korist gostitelja; v enem mesecu odvzame povprečno deset kilogramov sala, brez bolečin in brez telovadbe ali gladovanja. Igralec nekega pariškega gledališča, ki je v dveh mesecih shujšal s pomočjo trakulje za 21 kilogramov, nikakor ne prikriva izvora svoje vitke linije in se je celo fotografiral v starih hlačah, da bi bilo tako bolje videti, kaj je trakulja dosegla.

Poleg trakulje in omenjenega prospekta prejme pacient tudi stekleničko s tekočino, ki jo je treba spiti, ko je dosegel zaželeno mero shujšanja: ta pijača je za trakuljo smrt...

Za tableto s trakuljo je treba plačati 50 tisoč lir (2000 šil.).

SLOVENSKE ODDAJE V RADIU

CELOVEC 412,1 m

NEDELJA, 23. 8.: 7.30—8.00 Duhovni nagovor. — 8. pesmijo pozdravljamo in voščimo. PONEDELJEK, 24. 8.: 14.15—14.55 Poročila, objave. Pregled sporeda. — „Kaj bo pa zdej...?“ (Vesele in poskočne melodije). — 10 minut za športnike. — 18.00—18.15 športni obzornik. (Priprave na letne olimpijske igre v Tokiu). — TOREK, 25. 8.: 14.15—14.55 Poročila, objave. — Koncert umetnih pesmi. (Sodelovali bodo: Manja Mlejnik, Marijan Rus, „Fantje na vasi“, ženski vokalni kvartet, Vokalni kvintet „Niko Stritof“, Planinski oktet, Slovenski oktet, ženski zbor „France Prešeren“, mešani zbor iz Smihela in moški zbor pliberskega okrožja SPZ. — SREDA, 26. 8.: 14.15—14.55 Poročila, objave. — Kar želite, zaigramo. — ČETRTEK, 27. 8.: 14.15—14.55 Poročila, objave. — Žena in dom. — PETEK, 28. 8.: 14.15—14.55 Poročila, objave. — Od petka do petka po naših krajih in pri naših ljudeh. (Domače novice). — Iz ljudstva za ljudstvo. — SOBOTA, 29. 8.: 09.00—10.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca. (Voščila). — NEDELJA, 30. 8.: 07.30—08.00 Duhovni nagovor. — 5 pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo.

LJUBLJANA 327,1 m

PONEDELJEK, 24. 8.: 8.05 Domače viže. — 14.45 Vojaška godba. — TOREK, 25. 8.: 14.20 Nekaj slov. narodnih pesmi. — 14.35 Poslušalci čestitajo. — SREDA, 26. 8.: 7.15 Narodni in domači zvoki. — ČETRTEK, 27. 8.: 8.05 Madžarske narodne pesmi in plesi. — 14.05 Tone Avsee igra na harmoniko. — 20.00 Večer domačih pesmi in napevov. — PETEK, 28. 8.: 15.45 Najboljši mladinski pevski zbori na festivalu v Celju 1963. — SOBOTA, 29. 8.: 8.25 Iz koncertov in simfonij (Mozart, Schubert, Brahms, Čajkovski). — 14.35 Poslušalci čestitajo in pozdravljajo. — 22.10 Oddaja za izseljence. — 23.05 Nočni akordi.

Strašne poplave v Pakistanu

Zaradi prekomernega deževja v zadnjem času je prišlo v vzhodnem Pakistanu konec tedna do velikanskih poplav. Prizadetih je 9 okrajev s približno 10 milijoni prebivalci.

Najpomembnejše mesto v tem predelu Dacca, kjer je tudi sedež guvernerja, je moralo že 45.000 ljudi zapustiti; v okraju Narayanang je 400.000 ljudi izgubilo svoja skromna bivališča. Na področju Faridpur-a, kakih 150 km od Dacca, je 80 odst. hiš poplavljenih.

Vsled teh poplav, ki so tako velikega obsega, kakršnega še ne pomnijo, je ustavljen tudi skoraj vsak promet, ker je večina cest in železnic ali pokvarjenih ali pod vodo. Guverner v mestu Dacca Monem Khan si je ogledal opustošeno področje in je izjavil, da je položaj vprav vznemirljiv, to še posebno zato, ker se vodna gladina nekaterih rek še dviga in se oblasti bojé, da se bo katastrofa še povečala.

S PODKORENSKEGA SEDLA

Z dograditvijo ljubljanskega predora so pričakovali zmanjšanje prometa preko Podkorenskega sedla. Vendar imajo tu v primerjavi z lanskim letom za 130 odstotkov večji promet. Medtem ko so lani zabeležili dnevni promet s povprečno 500 avtomobilov, gre letos dnevno po 1000, ob sobotah in nedeljah pa nad 1500 avtomobilov. Glavnina turistov so Zapadni Nemci, ki jim sledimo Avstrijci, Holandci, Skandinavci, Francozi Belgijci in drugi. V jugoslovanski menjalnici na Podkorenskem sedlu menjajo dnevno od pet do osem milijonov tujih valut, ob sobotah in nedeljah pa za okoli 30 milijonov.

GLEDALIŠČE V CELOVCU

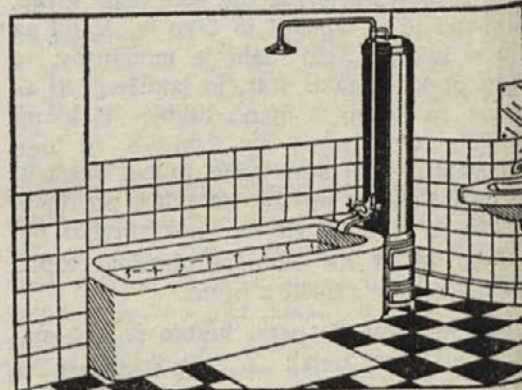
Petek, 21. avg.: „Keine Zeit für Liebe“ („Za ljubezen ni časa“). Opereta (Belgida in Sylvain). — Sobota, 27. avg.: „Im Weißen Rössl“ („Pri belem konjčku“). Opereta (Ralph Benatzky). — Nedelja, 23. avg.: „Keine Zeit für Liebe“ („Za ljubezen ni časa“). — Torek, 25. avg.: „Olivia“ Komedija (Rattigan). Zadnja predstava! — Sreda, 26. avg.: „Maske in Blau“ („Modra maska“). Opereta (Fred Raymond). Zadnja predstava! — Četrtek, 27. avg.: Enkratno gostovanje šaljive skupine „Das fünfte Rad“. — Petek, 28. avg.: „Das Land des Lächelns“ („Dežela smehljaja“). Opereta (Fr. Lehár). — Sobota, 29. avg.: „Keine Zeit für Liebe“ („Za ljubezen ni časa“). Opereta. — Nedelja, 30. avg.: „Im Weißen Rössl“ („Pri belem konjčku“). Opereta.

S tem je zaključena poletna igralna sezona. — Za vse predstave velja prosta prodaja vstopnic in izbirni abonmá. — Začetek predstav vsakokrat ob 20. uri.

MALI OGLASI

Siromašno ženo ali dekle brez doma iščem za pomoč v kuhinji v zameno za stanovanje in hrano, ostalo se zmeniva. — ANNA SCHÖN, Haus Ruchweg, Hofendorf, Kapfenberg, Stmk.

PASSAP-pletilni aparati: velik uspeh na Koroškem velesejmu! Dobite jih v WOLL- und STRICKBAR, Klagenfurt-Celovec, nasproti kapucinski cerkve.

Vse za vodno instalacijo (sanitarni material) dobavljaja

PODJUNSKA TRGOVSKA DRUŽBA

Bratje RUTAR & Co.

Dobrla ves-Eberndorf tel. 04236-281

JEDER TRINKT

pago - Fruchtsaftgetränke

- Naturrein - ohne Essenzen,
- Ohne Säuren!
- Jede Flasche pasteurisiert!

KLAGENFURT, Waagplatz 7

